

Historie a současnost jednotky sboru dobrovolných hasičů v Úpici

Marek Bušínský

Bakalářská práce
2020

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Marek Bušínský**
Osobní číslo: **L17177**
Studijní program: **B2825 Ochrana obyvatelstva**
Studijní obor: **Ochrana obyvatelstva**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Historie a současnost jednotky sboru dobrovolných hasičů v obci Úpice**

Zásady pro vypracování

1. Zpracujte rešerši s důrazem na monografie, studie, analytické a koncepční materiály Hasičského záchranného sboru, jakož i kroniky.
2. Proveďte historický exkurz ve vztahu k jednotce sboru dobrovolných hasičů.
3. Analyzujte stávající úroveň materiálního a personálního zabezpečení jednotky, klasifikujte její akceschopnost.
4. Navrhněte případná doporučení ke zlepšení stávajícího stavu.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. SZASZÓ, Zoltán. Stručná historie profesionální požární ochrany v českých zemích. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2010. ISBN 978-80-86640-60-0.
 2. SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I. Praha: MV – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.
 3. HANUŠKA, Zdeněk. Organizace jednotek požární ochrany. 2., aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2008. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-035-7.
- Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. RSDr. Václav Lošek, CSc.
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání bakalářské práce: 1. listopadu 2019
Termín odevzdání bakalářské práce: 15. května 2020

L.S.

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2019

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 15. 5. 2020

Jméno a příjmení studenta: Marek Bušínský

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce je věnována Jednotce sboru dobrovolných hasičů Úpice, její historii a současnosti. Teoretická část představuje Integrovaný záchranný systém České republiky a jeho součásti: Hasičský záchranný sbor České republiky a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany. Další část práce obsahuje informace o sboru dobrovolných hasičů, jeho historii a současnou činnost sboru i jednotek. Dále je popsána použitá metodika (SWOT analýza a Ishikawa diagram). Praktická část je věnována historii a současnosti Jednotky sboru dobrovolných hasičů v Úpici. Je zde hodnocena její akceschopnost, vybavenost a personální připravenost. V závěrečné části je provedena strategická analýza jednotky pomocí SWOT analýzy a na doplnění Ishikawa diagram pro vybranou hrozbu v činnosti jednotky, konkrétně pro psychické a fyzické vyčerpání hasičů.

Klíčová slova: jednotka sboru dobrovolných hasičů, požární ochrana, ochrana obyvatelstva

ABSTRACT

This bachelor thesis deals with a Volunteer fire department, its history and present as well. The theoretical part includes Integrated rescue system of the Czech Republic and its parts: Fire Rescue Service of the Czech Republic (FRS CR) and its fire protection departments included blanket coverage of Czech Republic regions. This part includes history and present of FRS CR and individual departments as well.

Another part of the bachelor thesis describes the methodology which is used (SWOT analysis and Ishikawa diagram).

The practical part introduces history and present of the Úpice Volunteer fire department and evaluates ability to act, facilities and staff situation. Last part of the thesis deals with a strategic analysis based on the SWOT analysis. Selected threats in the activity of the Úpice volunteer fire department are assessed with the help of the Ishikawa diagram. Selected threat is physical and mental exhaustion of volunteer firefighters.

Keywords: volunteer fire brigade, fire protection, protection of population

Rád bych tímto poděkoval svému vedoucímu bakalářské práce panu doc. RSDr. Václavu Loškovi, CSc., který mi při psaní této práce poskytoval cenné rady, svůj čas a trpělivost. Poděkování patří také veliteli sboru dobrovolných hasičů v obci Úpice panu Petrovi Jarému, Na závěr bych rád poděkoval rodině a lidem, kteří mě při psaní bakalářské práce podporovali a motivovali.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 VYMEZENÍ POJMŮ	13
2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	15
2.1 HISTORIE SLOŽEK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	16
2.2 DOKUMENTACE A PRÁVNÍ ÚPRAVA SLOŽEK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	16
2.3 CHARAKTERISTIKA JEDNOTLIVÝCH SLOŽEK	18
2.3.1 Hasičský záchranný sbor	18
2.3.2 Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby	18
2.3.3 Policie ČR	18
3 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY	20
3.1 GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY	20
3.2 HASIČSKÉ ZÁCHRANNÉ SBORY KRAJŮ	21
3.3 PRÁVNÍ UKOTVENÍ PRO HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR.....	23
3.4 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	23
4 SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	27
4.1 SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VE SVĚTĚ	27
4.2 HISTORIE VZNIKU SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V ČESKÉ REPUBLICE	27
4.3 SOUČASNÝ STAV JEDNOTEK SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V ČESKÉ REPUBLICE.....	29
4.4 JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE	29
4.5 ZŘIZOVÁNÍ JEDNOTEK SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCÍ.....	29
4.7 ZÁKLADNÍ ČINNOST JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ	33
5 CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY	36
5.1 SWOT ANALÝZA	36
5.2 ISHIKAWA DIAGRAM.....	38
II PRAKTICKÁ ČÁST	39
6 HISTORIE A SOUASNOST MĚSTA ÚPICE	40
7 JEDNOTKA SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ ÚPICE	43
8 AKCESCHOPNOSTI JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V ÚPICI	48
8.1 TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ	53
8.2 PERSONÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	56

9	SWOT ANALÝZA	59
10	ISHIKAWA DIAGRAM.....	66
	ZÁVĚR	69
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	71
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	76
	SEZNAM OBRÁZKŮ	77
	SEZNAM TABULEK.....	78
	SEZNAM GRAFŮ	79

ÚVOD

Lidstvo je ohrožováno množstvím hrozeb, které provázejí globalizaci, technologický progres, klimatické změny a další. Jedná se například o živelní katastrofy, průmyslové havárie, ničivé požáry, terorismus, válečné konflikty atd. Primárním úkolem státu je tato nebezpečí eliminovat nebo alespoň minimalizovat. Ochrana obyvatelstva je jedním ze základních pilířů bezpečnosti České republiky a je ji potřeba vnímat jako činnost, týkající se mnoha resortů a oborů. Novodobý základ pro ochranu obyvatelstva byl položen ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, na který navazovalo přijetí tzv. balíčku krizových zákonů, konkrétně zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů a zákon 238/2000 Sb., který byl transformován na zákon 320/2015 Sb., Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. První uvedený zákon vymezuje integrovaný záchranný systém a jeho složky a úkoly. Druhý stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením, a při jejich řešení. Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou: hasičský záchranný sbor, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie ČR.

Moje bakalářská práce se bude zabývat jednotkami požární ochrany zařazenými do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany. Jednotky požární ochrany zřízované obcí jsou důležitou součástí plošného pokrytí území České republiky při jakékoliv mimořádné události. Hasiči představují ohledně své pracovní náplně nejvšestrannější složku při záchraně lidského života. Základním posláním jednotek požární ochrany je chránit životy a zdraví obyvatel, majetek před požáry, poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech a provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech. Jednotka požární ochrany je tvořena proškoleným personálem, požární technikou a věcnými prostředky požární ochrany.

Konkrétně se ve své práci budu věnovat Jednotce sboru dobrovolných hasičů Úpice, která byla zřízena zastupitelstvem města Úpice na základě ust. § 29 a §68 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů dne 1. 3. 2002. Pozornost bude zaměřena hlavně na analýzu její činnosti, vybavení jednotky a její akceschopnost.

Závěr práce bude věnován strategické analýze a navržení případných zlepšení a úprav pro činnost Jednotky sboru dobrovolných hasičů Úpice.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VYMEZENÍ POJMŮ

Ke standardům dané problematiky patří práce s pojmy a kategoriálním aparátem. Následující kapitola seznámí čtenáře s pojmy, které nás budou provázet celou prací. Jedná se především o požární ochranu (dále jen „PO“) jako takovou, integrovaný záchranný systém (dále jen „IZS), sbor dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“) a další systémové prvky stěžejní pro ochranu obyvatelstva.

Ochrana obyvatelstva

Základním úkolem ochrany obyvatelstva je plnění úkolů civilní ochrany, zejména se jedná o varování, vyrozumění, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva včetně dalších opatření k zabezpečení ochrany života, zdraví, majetku a životního prostředí. [1]

Integrovaný záchranný systém

Integrovaným záchranným systémem rozumíme koordinovaný postup složek IZS při přípravě na mimořádné události a provádění záchranných a likvidačních prací. IZS je rozčleněn do dvou kategorií, a to základní složky IZS a ostatní složky IZS. Mezi základní složky IZS patří Hasičský záchranný sbor České republiky, jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé Zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky. Do ostatních složek IZS patří státní, soukromé i neziskové organizace. K ostatním složkám IZS můžeme zařadit Armádu České republiky, obecní policii nebo Český červený kříž apod. [2] [3]

Sbor dobrovolných hasičů

Sbor dobrovolných hasičů se řídí zákonem č. 89/2012 Sb., o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů. SDH v České republice jsou buďto právně samostatné nebo se řadí mezi organizační složky občanských sdružení, jako jsou například Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Česká hasičská jednota, Moravská hasičská jednota a nejčastěji jsou financovány obcemi nebo firmami. [4]

Mimořádná událost

Mimořádná událost (dále jen MU) je definována v zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Plné znění definice je *„Mimořádnou událostí rozumíme škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací“*.

MU bývá zapříčiněna náhlou závažnou změnou, která způsobí narušení stability systému s možným ohrožením jeho bezpečnosti. [2] [3]

Požár a požární zásah

Požár je každé nežádoucí hoření, při kterém byli bezprostředně ohroženy osoby, zvířata, majetek nebo životní prostředí. K odvrácení nepříznivých následků provádí jednotky požární ochrany činnost, která nejprve směřuje k lokaci požáru a jeho následné likvidaci, s cílem ukončit nežádoucí hoření. [5], [6]

Živelná pohroma - Jako živelná pohroma se označuje mimořádná událost, která má původ v účincích přírodních sil. Působením živelných pohrom nejčastěji vznikají škody na životním prostředí, zdraví a bezpečnosti občanů a v neposlední řadě četné škody na majetku. Živelná pohroma může mít mnoho různých podob. Mezi ty nejčastější patří povodně, bouře, požáry, sesuvy půdy, zemětřesení atd. Mezi nejčastější živelné pohromy na našem území patří bezpochyby požáry a povodně. [5]

Záchranné práce

Za záchranné práce lze považovat činnosti k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí, která může být způsobena lidskou činností nebo působením přírodních vlivů. Záchranné práce se provádí především k ochraně života, zdraví, majetku nebo životního prostředí. [1], [7], [8]

Likvidační práce

Za likvidační práce lze považovat činnosti vedoucí k odstranění následků způsobených mimořádnou událostí, které může být způsobena lidskou činností nebo působením přírodních vlivů. [1], [7], [8]

Dílčí závěr kapitoly:

Bezpečnost obyvatelstva a zvládnutí mimořádných událostí je důležitým úkolem státu, Zásadním faktorem úspěchu je správná definice pojmů, úkolů a jejich nositelů. První kapitola seznamuje čtenáře se základními pojmy pojíci se k dané tematice.

2 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM

Integrovaný záchranný systém je efektivním spojením složek, které spolu navzájem spolupracují. Pracují jako společní koordinátoři bezpečnostních složek a orgánů státní správy a samosprávy. Hlavní náplní těchto složek je zajištění připravenosti na mimořádné události a provádění záchranných a likvidačních prací. [9]

IZS je definován zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. Tento zákon upravuje použití složek IZS, jejich působnost a pravomoc správních úřadů, práva a povinnosti právnických osob a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích.

Koordinace záchranných a likvidačních prací je uskutečňována na třech úrovních:

Taktická – probíhá na místě zásahu, kde došlo k mimořádné události nebo kde se předpokládají následky mimořádné události. Za všechny záchranné a likvidační práce je zodpovědný velitel zásahu (většinou se jedná o velitele HZS, ale může tomu být i jinak podle povahy MU). [10]

Operační – probíhá na úrovni operačních středisek základních složek IZS, přičemž operační střediska HZS ČR jsou zároveň operačními a informačními středisky IZS. To znamená, že složky HZS spravují centrální linku 112. Střediska zajišťují obsluhu linek tísňového volání a jsou pro každého občana místem, kde se dovolá pomoci v nouzové situaci. [10]

Strategická – probíhá na více úrovních, kdy povolává starostu obce s rozšířenou působností, hejtmana kraje nebo ministerstvo vnitra do koordinace záchranných a likvidačních prací. Na tuto úroveň se přechází v případě, kdy velitel zásahu o jejich koordinaci požádá. Obvykle se k této situaci přistupuje v případě, když je mimořádná situace vyhodnocena nejvyšším stupněm poplachového plánu IZS. [10]

Integrovaný záchranný systém je tvořen základními a ostatními složkami IZS.

Základní složky IZS:

- Hasičský záchranný sbor a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.
- Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby.
- Policie ČR.

Ostatní složky IZS:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil.
 - Ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory.
 - Ostatní záchranné sbory.
 - Orgány ochrany veřejného zdraví.
 - Havarijní služby.
 - Pohotovostní služby.
 - Odborné a jiné služby.
 - Zařízení civilní ochrany.
 - Neziskové organizace a sdružení občanů (Červený kříž, ADRA, Člověk v tísni atd.)
- [9]

2.1 Historie složek integrovaného záchranného systému

Integrovaný záchranný systém vznikl z každodenní provázanosti činností jeho jednotlivých složek. Základy pro IZS byly položeny již v roce 1993. Složky IZS existovaly již dříve a zasahovaly při mimořádných událostech, avšak jejich činnost nebyla centrálně koordinována, protože každá ze složek měla jinou pracovní náplň a řídila se jinými pravomocemi. Vznikla potřeba tuto činnost nějak zorganizovat a definovat společnou činnost všech složek, které mohou svými silami, prostředky nebo kompetencemi přispět k provádění záchrany osob, majetku, životního prostředí atd. [9]

2.2 Dokumentace a právní úprava složek integrovaného záchranného systému

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

„Tento zákon vymezuje integrovaný záchranný systém, stanoví složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva.“

Mezi nejdůležitější body tohoto zákona patří vymezení integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. Dále pak vysvětluje pojmy jako je věcná a osobní pomoc, a především definuje mimořádnou událost a záchranné a likvidační práce. Jsou zde určena práva a povinnosti v oblasti ochrany obyvatelstva ministerstvům, ústředním správním úřadům, generálnímu ředitelství hasičského záchranného sboru, hasičským záchranným sborům krajů, orgánům krajů, obcí s rozšířenou působností, orgánům obcí a právníkům a fyzickým osobám.

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů.

„Tento zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky.“

„Tento zákon zapracovává příslušné předpisy evropské unie a upravuje určování a ochranu evropské kritické infrastruktury.“

Tento zákon je jedním z krizových zákonů. Vytyčuje působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace. Tímto zákonem je možné omezit práva a svobody zakotvené v Listině základních práv a svobod na nezbytně nutnou dobu v nezbytně nutném rozsahu.

Vyhláška MV 328/2001 Sb. o některých podrobnostech a zabezpečení integrovaného záchranného systému

Vyhláška obsahuje zásady pro koordinaci složek IZS, charakteristiku činností operačních středisek IZS a dokumentaci IZS.

Dokumentace složek IZS zahrnuje:

1. Typové činnosti.
2. Havarijní plán krajů a vnější havarijní plán.
3. Dohoda o poskytnutí pomoci.
4. Dokumentace o společných záchranných a likvidačních pracích a statistické přehledy.
5. Dokumentace o společných školeních, instruktážích a cvičeních složek IZS.

6. Poplachový plán IZS.

2.3 Charakteristika jednotlivých složek

V této kapitole rozebereme jednotlivé základní složky IZS, mezi které se řadí Hasičský záchranný sbor a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a policie ČR.

2.3.1 Hasičský záchranný sbor

Hasičský záchranný sbor České republiky (dále jen HZS ČR) byl založen státem a vychází ze zákona č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky. Řadíme ho do bezpečnostních sborů a spadá do resortu Ministerstva vnitra České republiky. Hlavním úkolem dle uvedeného zákona je chránit životy, zdraví obyvatel, majetek před požáry a podávat účinnou pomoc při mimořádných událostech.

Hasiči představují ohledně své pracovní náplně nejvšestrannější složku při záchraně lidského života. Zásahovou činnost hasičů tvoří přibližně z jedné třetiny hašení požárů, zbývající činnost zahrnuje vyprošťování zraněných a zaklíněných osob při dopravních nehodách, likvidace nehod spojených s únikem nebezpečných látek a ohrožením životního prostředí. [11]

2.3.2 Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby

Zdravotnická záchranná služba je stanovena zákonem č. 374/2011 Sb., o zdravotnické záchranné službě ve znění pozdějších předpisů. Dále ji upravuje zákon č. 372/ 2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách). V těchto zákonech se stanovují podmínky pro poskytování ZZS, povinnosti poskytovatelů ZZS a další povinnosti vyplývají z uvedených zákonů. ZZS hlavně přijímá, zpracovává a vyhodnocuje tísňové výzvy. Dále zajišťuje přednemocniční neodkladnou péči v místě vzniku úrazu a dopravu zraněného. ZZS používá jednotné tísňové číslo 155. [12]

2.3.3 Policie ČR

Policie České republiky je vymezena zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a je podřízena Ministerstvu vnitra České republiky. PČR je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor. Mezi úkoly PČR patří například zajištění bezpečnosti občanů, ochrana veřejného pořádku a majetku, předcházení trestné činnosti atd. [13]

Policisté nejsou v pracovním poměru, ale ve služebním poměru, který je dán zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. PČR se skládá z policejního prezidia, útvarů s celostátní působností, krajských ředitelství policie a útvarů zřízených v rámci krajských ředitelství. [13]

Dílčí závěr kapitoly:

Tato kapitola dává základní přehled o integrovaném záchranném systému v České republice. Vysvětluje jeho funkci, kterou je koordinovaný postup složek IZS při přípravě na mimořádné události a provádění záchranných a likvidačních prací. Dále definuje jeho základní složky (Hasičský záchranný sbor a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany, poskytovatelé Zdravotnické záchranné služby a Policie ČR) a ostatní složky. Seznamuje s historií IZS, právními normami upravujícími činnosti IZS a podrobněji se zabývá základními složkami IZS. Tato kapitola dává přehled o zásadní důležitosti IZS při mimořádných událostech, záchranných a likvidačních pracích.

3 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY

Hasičský záchranný sbor České republiky je definován **zákonem č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky**. Hlavním úkolem HZS ČR dle zákona je: „*Hasičský záchranný sbor se podílí na zajišťování bezpečnosti České republiky plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy.*“ HZS ČR patří mezi jednu ze tří základních složek IZS, která v případě vzniku MU nebo krizové situace (dále jen „KS“) integruje všechny záchranné složky a zabezpečuje koordinovaný postup při provádění záchranných a likvidačních prací. [14]

Organizační struktura hasičského záchranného sboru České republiky:

1. Generální ředitelství HZS ČR.
2. Hasičské záchranné sbory krajů (v každém kraji jeden tj. 13 krajů + statutární město Praha)
3. Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku.
4. Záchranný útvar HZS ČR.

3.1 Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky

Generální ředitelství HZS ČR je součástí Ministerstva vnitra České republiky. V čele generálního ředitelství HZS ČR je generální ředitel HZS ČR, kterého jmenuje a odvolává ministr vnitra.

Generální ředitelství HZS ČR je zakotveno v **zákoně č. 320/2015 Sb., o HZS ČR**, z kterého vycházejí následující úkoly:

- Schválení koncepce činnosti HZS ČR, dohled a plnění zadaných úkolů.
- Plnění úkolů ke koordinaci příprav na nevojenské krizové situace, plnění úkolů civilního nouzového plánování, ochrany obyvatelstva, civilní ochrany a IZS.
- Předložení finančního návrhu rozpočtu pro záchranné sbory a návrh na poskytování dotací občanským sdružením.

- Zabezpečení operačního a informačního střediska generálního ředitelství.
- Kontrola připravenosti a akceschopnosti hasičských jednotek záchranného sboru krajů.
- Podpora mezinárodní spolupráce hasičského záchranného sboru.

Dále Generální ředitelství HZS ČR zřizuje vzdělávací, technická a účelová zařízení:

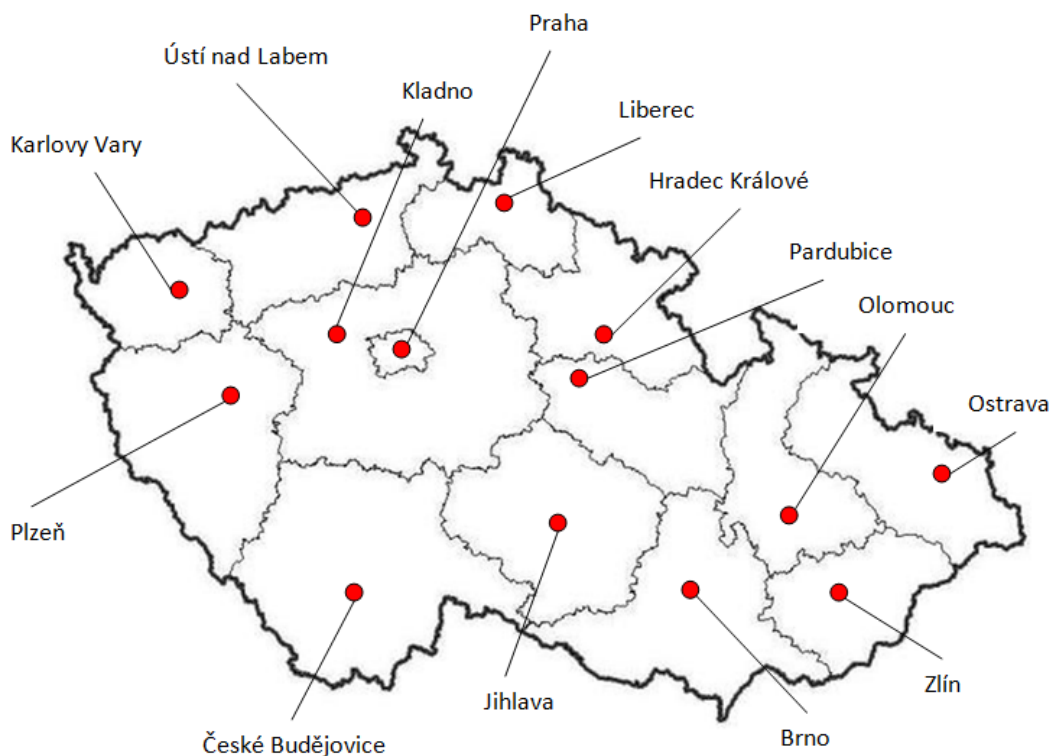
- Školní a výcvikové zařízení HZS ČR.
- Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč.
- Technický ústav požární ochrany Praha.
- Opravářenský závod Olomouc.
- Základna logistiky Olomouc. [10]

3.2 Hasičské záchranné sbory krajů

Každý kraj má v čele ředitele hasičského záchranného sboru, který je jmenován a odvoláván na základě rozhodnutí ministra vnitra. Ministr vnitra rozhoduje na návrh generálního ředitele HZS ČR. Ten své rozhodnutí konzultuje s hejtmanem kraje nebo primátorem v případě statutárního města Prahy. Jednotlivé náměstky krajského ředitele pak jmenuje i odvolává generální ředitel na návrh krajského ředitele.

HZS kraje tvoří následující struktura:

- Krajské ředitelství HZS kraje.
- Územní odbory HZS kraje s jednotkami HZS kraje.
- Vzdělávací, technická a účelová zařízení zřizovaná HZS kraje. [10]

Obrázek 1 – grafické schéma rozmístění krajských stanic HZS [zdroj: vlastní]

V rámci jednotlivých krajů ředitelství plní následující úkoly:

- Navrhuje generálnímu ředitelství koncepci rozvoje HZS kraje.
- Provádí státní správu na úseku požární ochrany, IZS, ochrany obyvatelstva a krizového řízení.
- Koordinuje záchranné a likvidační práce.
- Zajišťuje systém vyrozumění a varování obyvatelstva.
- Zpracovává plány evakuace.
- Provádí v rozsahu stanoveném generálním ředitelstvím odbornou přípravu svých příslušníků a zaměstnanců.
- Zřizuje operační a informační střediska a pracoviště krizového řízení.
- Odpovídá za připravenost a akceschopnost jednotek požární ochrany HZS kraje.
- Přípravuje havarijný plán kraje. [15]

3.3 Právní ukotvení pro Hasičský záchranný sbor

Základní předpisy pro oblast zabezpečení požární ochrany v České republice jsou závazné pro Hasičský záchranný sbor ČR a zároveň i pro jednotky SDH obcí. Řídí se zejména:

- *Zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně ve znění dalších zákonů (dále jen zákon o PO“)*
- *Zákonem č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.*
- *Zákonem č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů.*
- *Zákonem č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (tzv. krizový zákon).*
- *Vyhláškou č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany a prováděcí vyhlášky o posuzování zdravotní způsobilosti, odškodnění za poškození zdraví atd.*
- *Koncepci ochrany obyvatelstva od roku 2020 s výhledem do roku 2030.*

3.4 Jednotky požární ochrany

Jednotkou požární ochrany (dále jen „JPO“) rozumíme organizovaný útvar s vnitřním uspořádáním a dělbou práce. JPO je tvořena proškoleným personálem (hasiči), požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilů, diesलगregáty, přečerpávací technikou atd.).

Zřizovatel JPO může být stát, obec nebo podnikající fyzické nebo právnické osoby na základě podmínek, které stanoví zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. JPO působí ve dvou základních úrovních, zpravidla se jedná o organizační řízení a operační řízení.

Organizačním řízením se rozumí činnost k dosažení organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků. Jedná se o činnost související s udržováním a zvyšováním odborné a fyzické způsobilosti hasičů (školení, výcvik), údržbou požární techniky a dalších prostředků požární ochrany (dále jen „PO“). **Operačním řízením** se rozumí činnost od přijetí zprávy o vzniku požáru nebo jiné MU až po návrat sil a prostředků zpátky na základnu. Do těchto činností se zahrnuje výjezd JPO, jízda na místo zásahu, provádění záchranných a likvidačních prací na místě zásahu.

JPO jsou zejména zřizovány pro provádění a plnění úkolů na úseku civilní ochrany a ochrany obyvatelstva.

V rámci ochrany obyvatelstva se JPO podílí především na úkolech v oblasti:

- Evakuaci obyvatelstva.
- Označování oblastí s výskytem nebezpečných látek.
- Varování obyvatelstva.
- Dekontaminace postiženého obyvatelstva a majetku.
- Humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití.

Základním posláním JPO je chránit životy a zdraví obyvatel, majetek před požáry, poskytovat účinnou pomoc při MU a provádění záchranných a likvidačních prací při MU.

Dle zákona o PO jsou JPO rozdělovány do čtyř základních kategorií:

- Jednotka hasičského záchranného sboru kraje.
- Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce.
- Jednotka hasičského záchranného sboru podniku.
- Jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku.
- Zvláštním druhem JPO jsou vojenské hasičské jednotky spadající do pravomoci Armády ČR. [5], [7], [9], [16], [17]

Druhy jednotek požární ochrany:

Každá JPO má svou operační hodnotu, podle níž je zařazena do kategorie JPO I až JPO VI. Operační hodnota vypovídá o schopnosti zahájit a provádět zásah, dále také určuje postavení JPO v systému.

Doba výjezdu je stanovena vyhláškou č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany v § 11. Operační středisko dle vyhlášky stanovuje časové rozhraní pro výjezd JPO:

- a) 2 minuty u jednotky složené výlučně z hasičů z povolání.
- b) 10 minut u jednotky složené výlučně z hasičů, kteří nevykonávají službu v jednotce jako své zaměstnání.

- c) 5 minut u jednotky složené z hasičů uvedených v písmenech a) a b) nebo z členů, kterým byla určena pracovní pohotovost mimo pracoviště.
- d) 5 minut u jednotky HZS kraje zřízené na stanici PO tam, kde je družstvo k výjezdu doplňováno dobrovolnými hasiči.

Operační hodnota je tvořena dobou výjezdu a působností JPO, kterou můžeme rozdělit na územní nebo místní.

a) s územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele

1. JPO I - jednotka hasičského záchranného sboru s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace.
2. JPO II - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace.
3. JPO III - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace.

b) s místní působností zasahující na území svého zřizovatele

1. JPO IV - jednotka hasičského záchranného sboru podniku.
2. JPO V - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce s členy, kteří vykonávají službu v jednotce požární ochrany dobrovolně.
3. JPO VI - jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku. [18], [5]

c) nezařazené do plošného pokrytí

Nezařazená jednotka sboru dobrovolných hasičů obce má základní početní stav, jako jednotka kategorie JPO V. Nezařazené jednotky PO se zpravidla zařazují do druhého a vyššího stupně poplachu v poplachových plánech. [17]

Dílčí závěr kapitoly:

Třetí kapitola je věnována Hasičskému záchrannému sboru České republiky. Seznamuje s jeho funkcí, organizační strukturou, kterou podrobněji rozebírá a představuje úkoly jednotlivých částí HZS ČR. Nejpodrobněji je vysvětlena činnost jednotek požární ochrany a jejich působení. Kapitola se zabývá kategoriemi JPO (kategorie JPO I až JPO VI) a vysvětluje jejich druhy. Dále zde najdeme výčet právních ukotvení pro Hasičský záchranný sbor České republiky. Tato kapitola ukazuje kvalitu organizovanosti a propracovanosti systému HZS ČR a jeho vedoucí a nezaměnitelnou úlohu v IZS.

4 SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ

Sbor dobrovolných hasičů je obecné označení dobrovolnického hasičského sboru. Jednotky sborů dobrovolných hasičů (dále jen „JSDH“) jsou zřizovány zejména dle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů. JSDH doplňují svou činností jednotky HZS krajů. Jsou významným článkem nejen v oblasti požární ochrany, ale zároveň tvoří významnou součást kulturní historie českých zemí.

4.1 Sboru dobrovolných hasičů ve světě

Dobrovolní hasiči jsou součástí záchranných sborů nejen v České republice, ale i v ostatních zemích Evropské unie. Přes veškeré rozdíly ve struktuře a organizaci, je princip nezištné pomoci při požárech, živelných pohromách a jiných mimořádných situacích, považován za základní poslání hasičů napříč Evropou. Liší se v oblasti kulturně-historických tradic, geografických podmínek a ekonomických podmínek. Členy dobrovolných jednotek se ve všech státech EU mohou stát muži i ženy, kteří splní podmínky přijetí daného státu. V některých státech Evropy jsou dobrovolní hasiči rozhodující složkou požární ochrany, jinde fungují jako významná podpora profesionálních sborů. [19]

4.2 Historie vzniku sboru dobrovolných hasičů v České republice

Počátky hasičských sborů na našem území, sahají až do druhé poloviny 19. století. Zřizování sborů a jejich povinnosti odpovídaly předpisům vydaných vládnoucí monarchií Habsburků. První profesionální hasičský sbor byl jako jeden z prvních v Evropě založen v Praze, roku 1853, a tvořilo ho 30 metařů – hasičů. Jejich úkoly ani z daleka nekorespondovaly s dnešními úkoly hasičů, jen mimo hlavní činnosti, tedy hašení požárů. Po výcviku byli i nadále metaři, lišili se pouze červenou páskou na rameni. Až v roce 1866 přestali mít povinnost zametat ulice a věnovali se pouze požární ochraně. Členové pražského sboru měli zásadní význam pro další rozvoj dobrovolného hasičstva. [20], [21]

První český sbor dobrovolných hasičů vznikl 22. května 1864 ve Velvarech. Členové tohoto sboru měli určitý cíl a myšlenku, která je spojovala, a to „ochraňovat životy, zdraví a majetek před požáry a jinými živelnými pohromami“. Právě díky této myšlence našli velvarští dobrovolníci brzy další následovníky. Podle velvarských stanov pak zpracovala stanovy i jiná města, jako Mělník, Votice, Pacov, Klatovy, Polná a mnoho dalších. [20], [22]

Do této doby vznikaly SDH pouze pod velením občanů německé národnosti. Za první SDH s českým velením je považován sbor ve Velkém Meziříčí (okres Žďár nad Sázavou)

založený 28. 6. 1868 jako „Tělocvičná hasičská jednota Sokol“. Bylo vytvořeno názvosloví, na jehož tvorbě se podílel i dr. Miroslav Tyrš (zakladatel Sokola). Povely byly zakládány na jeho již dříve vytvořeném tělovýchovném názvosloví. Povely se užívají dodnes např. „Družstvo (četo), POZOR!“, Družstvo (četo), vpravo HLEDĚ!“ [23]

Vznik nových sborů v českých zemích výrazně ovlivnil Zemský zákon č. 135/1867, o právu shromažďovacím a pozdější Řád policie požárové, hlavní zásady platily až do roku 1941. Od roku 1875 pak platil „*Řád požární policie pro království České*“. Nejstarším českým hasičským spisem je však knížka o pouhých 58 stranách „*Dobrovolný sbor hasičů čili navedení, jak se v každém venkovském městě i v každé venkovské vsi s nepatrnými výlohami zříditi dá ochrana proti ohni aneb ústav k hašení a hájení při požárech*“. [22]

V 90. letech 19. století, vznikaly samostatné české, německé a moravskoslezské jednoty. Dosavadní hasící zařízení však naprosto nevyhovovalo, a tak začaly vznikat firmy specializující se na hasičskou techniku. Vyráběly novou techniku, jako posuvné žebříky, konopné hadice, hydranty, ohebné savice. Místo ručních stříkaček byly zaváděny berlové, k parním stříkačkám přibyly stroje poháněné elektrickým proudem nebo benzinem. [22]

V období 1. světové války byla přerušena činnost všech dobrovolných hasičských sborů na několik let. K vojenské službě za první světové války bylo povoláno ze 120 000 členů českých hasičských sborů přes 85 000 mužů. Z povoláných jich 11 150 padlo. Po válce dochází k opětovnému oživení činnosti a dne 21. prosince 1919 byl v Brně ustanoven Svaz dobrovolného hasičstva československého. Tento svaz měl celkem 265 000 členů. [22]

Období 2. světové války bylo pro činnost spolků velmi nepříznivé. Po zřízení protektorátu, byl Řád požárové policie a hasiči převedeni do gesce Ministerstva vnitra a zároveň byly zrušeny dříve zmíněné zákony. Řada z hasičů profesionálních i dobrovolných se zapojila do protifašistického odboje. Přes 2 000 těchto hasičů bylo uvězněno a z toho zhruba polovina zemřela v koncentračních táborech. Po válce přibývali další členové sborů a jejich počet přesáhl 400 000. V roce 1952 byla poprvé na celostátní konferenci zdůrazněna prevence a výchova občanů v boji proti požárům. Požární ochrana byla zařazena do oboru působnosti Ministerstva vnitra. [22], [24]

K zásadní reorganizaci požární ochrany dochází zejména v souvislosti s přijetím zákona o státním požárním dozoru a požární ochraně v roce 1953. V roce 1985 vyšel zákon o požární ochraně, který přes své novelizace zůstává dosud v platnosti. [24]

4.3 Současný stav jednotek sboru dobrovolných hasičů v České republice

V současnosti jsou dobrovolní hasiči většinou organizováni v občanských sdruženích, která působí na úseku požární ochrany. Mezi nejvýznamnější patří Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska (cca 300 000 členů), dále Česká hasičská jednota (cca 4 100 členů), která sdružuje hasiče z Čech, a Moravská hasičská jednota (cca 3 500 členů) – členy jsou hasiči z Moravy a moravského Slezska. Podle statistických údajů z roku 2019 ČR eviduje více než 65 000 členů jednotek SDH. [25], [26]

4.4 Jednotky sboru dobrovolných hasičů obce

Jednotky sboru dobrovolných hasičů (dále jen JSDH), jejichž zřizovatelem jsou obce, nemají svou vlastní právní subjektivitu, zpravidla tvoří organizační složku obce. Výkon služby vykonávají členové, kteří jsou určeni obcí, nemusí být v pracovně právním vztahu k obci, ale mohou mít smlouvu s obcí o činnosti v jednotce. Vykonávají službu v JSDH tzv. dobrovolně. Na území ČR působí Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, které se zabývá požární ochranou a požárním sportem. Proto je důležité rozlišovat JSDH a místní organizaci Sbor dobrovolných hasičů (dále jen SDH). SDH se řídí jinou právní úpravou než JSDH. SDH je velmi důležité pro prvotní výchovu budoucích dobrovolných, ale i profesionálních hasičů. [27]

4.5 Zřizování jednotek sboru dobrovolných hasičů obcí

Pravomoc a zároveň povinnost zřídit JPO ukládá obcím zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. Obce v samostatné působnosti zřizují JSDHO k hašení požárů a provádění záchranných prací při živelních pohromách a jiných MU. JSDHO se v dnešní době významnou měrou ukazuje zejména při živelních pohromách, kdy jsou mnohdy jedinými subjekty v obci, které poskytují pomoc při plnění úkolů při MU včetně základní pomoci obyvatelstvu. [5], [28]

Pokud se obec rozhodne zřídit vlastní jednotku SDH obce, musí projít náročným administrativním a organizačním procesem. Celý proces zřizování JSDHO má striktně stanovený postup, který má tyto fáze:

1) Projednání zřízení jednotky SDH obce

Prvním krokem pro zřízení jednotky SDH obce, je svolání členů zastupitelstva obce, kde je nutné projednat podrobnosti a náležitosti pro zřízení jednotky. V souvislosti s rozhodováním o zřízení jednotky je zapotřebí zpracovat podklady pro rozhodnutí, zda zřídit jednotku SDH obce nebo zda se sdružit s jiným subjektem (obcí) povinným zřídit jednotku PO. Dále je nezbytné projednat zřízení jednotky na příslušném územním odboru HZS kraje, zejména kategorii jednotky v plošném pokrytí území kraje jednotkami PO. Důležitou částí při rozhodování zřízení jednotky PO je zajištění základních činností jednotky, projednat její případnou využitelnost pro plnění úkolů ochrany obyvatelstva dle zákonů č. 239/2000 Sb., o IZS a č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení. [5], [28]

2) Rozhodnutí o zřízení jednotky SDH obce

Zastupitelstvo obce rozhoduje o zřízení jednotky SDH obce, o tom, zda bude zřízena samostatná jednotka SDH obce nebo bude s jinou obcí zřízena společná jednotka PO. Při tom zvažuje všechny klady a zápory při záměru zřídit jednotku i s přihlédnutím k plnění úkolů obce na úseku ochrany obyvatelstva. [5], [28]

3) Zřízení jednotky na zasedání zastupitelstva obce a zveřejnění usnesení zastupitelstva o zřízení JSDHO

Rozhodnutí o zřízení jednotky SDH obce představuje zásadní krok v oblasti PO v obci. Pro zřízení jednotky SDH obce je nutné zajistit dostatečný počet členů připravených k výjezdu. Zastupitelstvo obce musí přijmout usnesení o zřízení JSDHO a toto usnesení zveřejnit na úřední desce obce. [5], [28]

4) Zajištění zdravotních prohlídek nových členů JSDHO

Při zajišťování personálního obsazení jednotky je třeba, aby uchazeči o členství splňovali zdravotní způsobilost a absolvovali odbornou přípravu. Pravidelná odborná příprava členů jednotky SDH obce se obsahem, druhy i dokumentací neliší od přípravy členů jednotky HZS, liší se však rozsahem, který musí zohlednit kategorii a hasební obvod jednotky SDH obce. [5], [28]

5) Uzavření smluvních vztahů se členy JSDHO.

Forma smluvního vztahu člena jednotky SDH obce s obcí není v zákoně o PO jednoznačně stanovena. Požární zákon uvádí, že činnost v jednotce vybrané obce je zpravidla vykonávána na rozhraní pracovně právního vztahu k obci dle zákoníku práce. [5], [28]

6) Jmenování velitele JSDHO.

Velitele jednotky SDH obce jmenuje a odvolává starosta obce. Před jmenováním velitele požádá územně příslušný HZS kraje o vyjádření ke způsobilosti navrženého člena jednotky vykonávat funkci velitele jednotky. Zároveň starosta přihlíží i k návrhu občanského sdružení působícího v obci na úseku požární ochrany. Velitel jednotky odpovídá zastupitelstvu obce za připravenost a činnost jednotky. [5], [28]

7) Zajištění vybavení JSDHO požární technikou a věcnými prostředky, včetně prostředků k plnění úkolů ochrany obyvatelstva a civilní ochrany

Zajištění vybavení jednotky technikou a věcnými prostředky požární ochrany, se odvíjí od kategorie jednotky, předurčenosti pro záchranné práce (dopravní nehody, havárie s únikem nebezpečných látek apod.), které stanovuje vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. [5], [28]

8) Vybavení členů JSDHO osobními a kolektivními ochrannými pracovními prostředky.

Pro zaměstnance obce odpovědného za oblast BOZP je velmi obtížné vyhodnotit rizikovost práce hasičů a stanovit odpovídající ochranné prostředky. Lze vycházet z pokynů z pokynu generálního ředitele HZS ČR, kterým stanoví podmínky pro poskytování ochranných pracovních prostředků příslušníkům a občanským zaměstnancům HZS ČR při činnosti na místě zásahu. Taktéž platí, že ochranné pracovní prostředky musí odpovídat požadavkům stanoveným právními předpisy nebo technickými normami. [5], [28]

9) Zajištění odborné způsobilosti členů JSDHO

Po vstupním proškolení členů ze všeobecné bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci pro činnost v objektech a s majetkem obce následuje zajištění odborné způsobilosti. Odborná způsobilost členů jednotky vychází ze zákona

č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, která stanovuje odbornou způsobilost členů jednotek SDH obcí. Členové jednotky mohou samostatně vykonávat službu při zdolávání požáru až po absolvování základní odborné přípravy. [5], [28]

4.6 Struktura a složení jednotky sboru dobrovolných hasičů

JSDH v ČR zřizuje a spravuje obec, která se stará o zajištění finančních prostředků k její akceschopnosti. Starosta této obce jmenuje a odvolává velitele hasičské jednotky na základě vyjádření hasičského záchranného sboru kraje ke způsobilosti tohoto kandidáta vykonávat funkci velitele.

Jednotka sboru dobrovolných hasičů je charakterizována dle zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve kterých jsou stanovena následující kritéria:

- **Velikost** - vyjadřuje počet hasičů v jednotce.
- **Kategorie** - určuje návaznosti na jednotlivé druhy jednotky a vyjadřuje operační působnost pro použití k zásahům.
- **Taktická hodnota** - určuje schopnost provádět určitý rozsah činností odpovídající velikosti jednotky a jejímu vybavení požární technikou a věcnými prostředky, např. počet nasazených proudů k hašení. [29]

Všichni členové JSDH musí splňovat kritéria odborné způsobilosti pro jejich službu stanovené zákonem o PO a věkovou hranici 18 let. Před nástupem musí projít školeními a splnit zdravotní způsobilost pro aktivní službu. Odborná příprava zahrnuje přípravu teoretickou, tělesnou, praktický výcvik a požární sport. Po absolvování přípravy skládají dobrovolní hasiči zkoušku, kterou se prověřuje jejich odborná způsobilost. Každý z členů v jednotce má své místo a zařazení. Tím je možné členy jednotky rozdělit podle jejich funkcí, které vykonávají:

- **Velitel jednotky** – za velitele jednotky SDH je určen pouze jediný člen, který zodpovídá za činnost a připravenost celé jednotky. Jeho hlavním úkolem je operační a organizační řízení jednotky při požárním zásahu nebo jiné vzniklé MU. Provádí průzkum v místě zasaženém MU, určuje priority zásahu a rozhoduje o pořadí zachraňovaných. Velitel také vede veškerou dokumentaci týkající se jednotky SDH a předkládá návrhy na zlepšení.

- **Velitel družstva** – bývá zpravidla zástupcem velitele, tuto funkci může zastávat i několik členů. Jednotka vyjíždějící k zásahu musí mít mezi sebou alespoň jednoho velitele (nezáleží na tom, zda se jedná o velitele jednotky nebo velitele družstva).
- **Strojník** – neboli technik strojní služby, má za úkol bezpečně přepravit jednotku na místo požárního zásahu nebo vzniklé MU. Je oprávněn při jízdě použít výstražné zvukové a rozhlasové zařízení. Provádí také údržbu a drobné úpravy a opravy techniky. Na příkaz velitele provádí i hasební a likvidační práce.
- **Hasič** – za hasiče jsou považováni všichni ostatní členové jednotky, kteří na příkaz velitele provádí hasební a likvidační práce. Hasiče můžeme rozdělit i podle zvláštních specializací:
 - Hasič – chemicko-technické služby, který vede evidenci počtu svěřených a nasazených prostředků při požárním zásahu nebo vzniklé MU.
 - Hasič – technik spojové služby, který vede evidenci o svěřených spojovacích prostředcích především se jedná o telekomunikační technologie.

Každý hasič může mít navíc různé kurzy a specializace, např. školení na práci s motorovou a rozbrušovací pilou, nositel dýchací techniky apod. [5], [27]

4.7 Základní činnost jednotky sboru dobrovolných hasičů

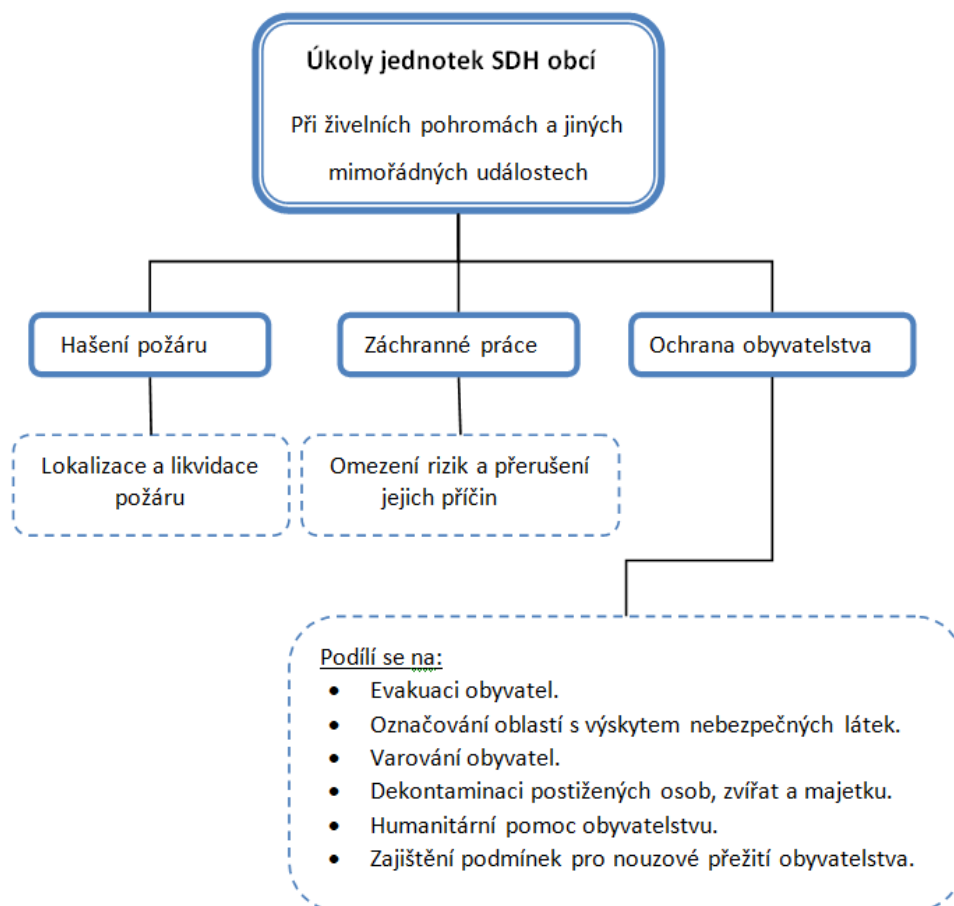
Činnost vykonává JSDH v souladu s obecně závaznými předpisy. Činnost vykonávaná JSDH je hrazena z prostředků obce dle § 29 odst. 1, písm. d, f, g zákona o PO.

Úkoly jednotek sboru dobrovolných hasičů:

- Požární zásah podle příslušné dokumentace požární ochrany nebo při soustředění a nasazování sil a prostředků, požární zásah je činnost, která směřuje nejprve k lokalizaci a pak k likvidaci požáru, kdy je ukončeno nežádoucí hoření.
- Záchranné práce při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, obsahem záchranných prací jednotek při mimořádných událostech je odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik vzniklých mimořádnou událostí a vedoucí k přerušení jejich příčin, zejména ve vztahu k ohrožení života, zdraví, majetku nebo životního prostředí.

- Na úseku ochrany obyvatelstva se zejména podílí na:
 - Evakuaci obyvatel.
 - Označování oblastí s výskytem nebezpečných látek.
 - Varování obyvatel.
 - Dekontaminaci postižených obyvatel nebo majetku.
 - Humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro nouzové přežití obyvatelstva.
- Podává neprodleně zprávy o svém výjezdu a zásahu územně příslušnému operačnímu a informačnímu středisku HZS kraje. [29]

Následující obrázek č. 2 je zjednodušené grafické znázornění úkolů JSDH.

Obrázek 2 - Úkoly jednotek sborů dobrovolných hasičů [Zpracování vlastní dle 29]

Dílčí závěr kapitoly:

Třetí kapitola seznamuje se sborem dobrovolných hasičů, historií jeho vzniku ve světě a v České republice. Podrobně rozebírá jednotky sboru dobrovolných hasičů a úkoly obce, která je zřizuje. Dále pak jejich strukturu, složení a základní činnost. Je třeba vyzdvihnout, že JSDH jsou založeny převážně na dobrovolnické práci jejich členů, která je vykonávána na profesionální úrovni. Tato kapitola nám ukázala, že JSDH jsou důležitou a neopomenutelnou součástí hasičského záchranného sboru, který je důležitým nástrojem v ochraně obyvatelstva. Hasičský záchranný sbor i jednotky sboru dobrovolných hasičů jsou zcela kompetentní k plnění úkolů v oblasti ochrany obyvatelstva a jsou taktéž připraveni zasáhnout při mimořádných událostech různého druhu.

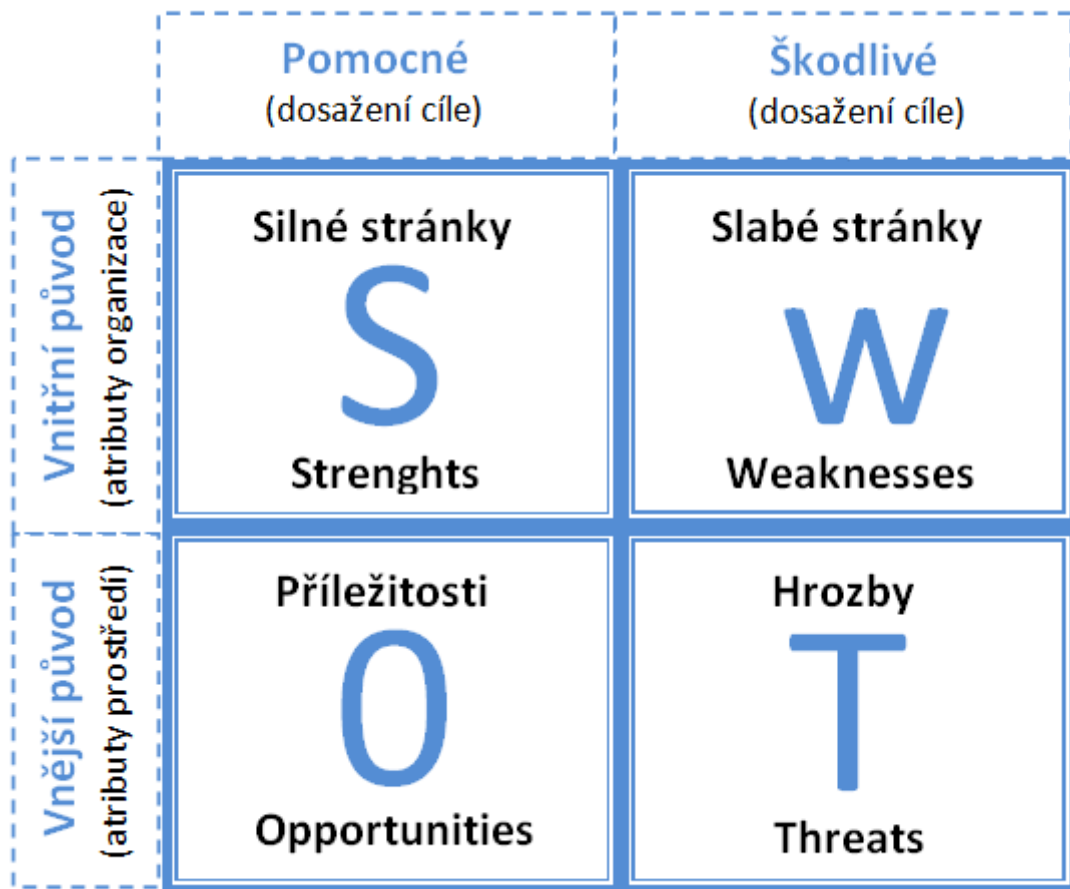
5 CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Cílem bakalářské práce je zhodnotit současný stav jednotky sboru dobrovolných hasičů v Úpici. Na základě SWOT analýzy, pomocí Ishikawa diagramu a na základě rozhovorů s vedením Města Úpice a velitelem JSDH v Úpici vyhodnotím personální a materiální zajištění jednotky a na tom závisící akceschopnost jednotky a její připravenost plnit úkoly, které jí jsou právními normami a obcí ukládány. Následně na základě zjištěných údajů a skutečností navrhu možná zlepšení pro činnost JSDH Úpice.

5.1 SWOT analýza

Swot analýza se zařazuje mezi základní metody strategické analýzy a je to efektivní nástroj pro vytvoření strategického profilu organizace. Pomocí této metody můžeme identifikovat silné (Strengths) a slabé (Weaknesses) stránky organizace, její příležitosti (Opportunities) a hrozby (Threats). Vzhledem identifikaci těchto vlastností můžeme stanovit strategické cíle a rozvojové aktivity.

- Silné stránky (Strengths) – pomáhají určit stránky organizace, ve kterých je lepší než konkurence. Jedná se především o schopnosti, dovednosti, znalosti, zdroje a potenciál.
- Slabé stránky (Weaknesses) – jsou oblasti organizace, ve kterých je na tom hůře než konkurence. Patří sem například vysoké náklady, špatná dopravní dostupnost organizace atd.
- Příležitosti (Opportunities) – jsou potencionální šance, které při správné a včasné identifikaci a využití mohou posílit pozici organizace. Patří sem například technologický vývoj atd.
- Hrozby (Threats) – jsou faktory, které pochází z vnějšího prostředí, a proto je organizace nemůže nijak ovlivnit. Znázorňují možná rizika, které mají šanci negativně ovlivnit dosažení cílů organizace nebo její existenci. [30] [31]

Obrázek 3 – SWOT analýza [Zpracování vlastní dle 32]

SWOT analýza se skládá ze dvou základních částí, které se dělí na další dvě kategorie:

1. Interní - Silné stránky a Slabé stránky.
2. Externí - Příležitosti a Hrozby.

Interní část se týká přímo vybrané organizace. Na jedné straně vyzdvihneme příznivé vlastnosti organizace a na straně druhé straně zaznamenáme nejslabší místa organizace. Jednoduše můžeme říct, že je to typický soupis kladů a záporů.

Externí část se zabývá okolím organizace, které těžko můžeme sami ovlivnit, ale které výrazně ovlivňuje organizaci samotnou. Na jedné straně popíšeme příležitosti, které organizaci okolí nabízí, a na druhé straně popíšeme hrozby, které organizaci z okolí ohrožují.

Pro lepší pochopení bývá SWOT analýza doplněna výsledným grafem. Výsledný graf představuje grafické znázornění získaných výsledků v jednotlivých bodech. Představuje vzájemné působení mezi kvadranty a zobrazuje aktuální pohled na strategii organizace.

V případě SWOT analýzy jsou strategie tvořeny kombinacemi jednotlivých kvadrantů:

- **SO – Ofenzivní strategie** – Využití příležitostí za pomoci silných stránek.
- **ST – Defenzivní strategie** – Za pomoci silných stránek minimalizovat hrozby.
- **WO – Strategie spojenectví** – Využití příležitostí k odstranění nebo zmírnění slabých stránek.
- **WT – Strategie úniku/likvidace** – Minimalizace dopadů hrozeb na slabou organizaci. [32]

5.2 Ishikawa diagram

Ishikawa diagram je taktéž nazýván diagram příčin a následků nebo jako diagram rybí kosti. Jedná se o grafický nástroj, pomocí kterého zvládneme určit skutečné příčiny následků a díky tomu vybrat nejúčinnější řešení problému. Tento diagram je založený na principu, že každý následek má svou příčinu nebo je způsoben jejich kombinací. Diagram je lehce pochopitelný a svým tvarem připomíná tvar rybí kosti, čímž si zasloužil i svůj název. Hlava kosti, pak znázorňuje problém celého procesu, žebra znázorňují kategorie příčin a samotné chyby jsou pak znázorněny kostmi. Po aplikaci této metody je výsledkem soubor nápadů, jak daný problém řešit. [33], [34]

Dílčí závěr kapitoly:

K dosažení cíle bakalářské práce byly vybrány dvě metody, a to strategická analýza (SWOT analýza) a Ishikawa diagram jako další analytická metoda. Pomocí těchto metod budou vyhodnoceny procesy v JSDH. SWOT analýza představí silné a slabé stránky organizace a hrozby a příležitosti a pomůže stanovit ofenzivní a defenzivní strategii rozvoje, strategii spojenectví a strategii úniku. Ishikawa diagram vyhodnotí příčiny a následky procesů a s jeho pomocí bude vytvořen soubor nápadů, jak zjištěné problémy řešit.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 HISTORIE A SOUASNOST MĚSTA ÚPICE

Město Úpice leží ve východních Čechách v podhůří Krkonoš mezi městy Trutnov a Náchod. Úpice vznikla v 11. století jako stanice u brodu na řece Úpě na odbočce zemské obchodní stezky vedoucí k Broumovu. Po založení hradu Vízmburk (kolem roku 1270) se stala součástí a jediným městem vízmburského panství. Následně byla Úpice v 15. století připojena k panství náchodskému. Samostatnost v samosprávné oblasti získalo město až v roce 1875, kdy vznikl úpický soudní okres. [36]

V průběhu staletí se Úpici prohnaly války, husitské, válka třicetiletá i prusko – rakouská. Město bylo pleněno a následně obnovováno. Již počátkem 18. století byl v Úpici zbudován první vodovod, který přiváděl vodu do kašny na náměstí. Toto zařízení bylo nahrazeno roku 1750 obecní vodárnou. Roku 1771 bylo poprvé provedeno označení domů čísly popisnými. V roce 1782 byla založena v blízkosti Úpice nová osada Sychrov, která měla samostatnou správu, později však byla připojena k Úpici. [36]

Úpice, původně malé městečko, zaznamenalo od počátku 2. poloviny 19. století i nástup technického rozvoje. Začaly se stavět první továrny (přádelna lnu a přádelna a tkalcovna lnu. 1. listopadu 1860 zahájila svoji činnost úpická pošta. V druhé polovině 19. století a na počátku 20. století pokračoval v Úpici prudký průmyslový rozvoj. Byla provedena regulace řeky Úpy a vystavěny tři nové mosty. Vznikaly další továrny (textilní továrny, parní kruhová cihelna a pila). V roce 1903 byla v Úpici zavedena elektřina. Průmyslový rozvoj způsobil i velký nárůst obyvatelstva. Zatímco v roce 1851 měla Úpice 1611 obyvatel, v roce 1910 již 6800. [36]

Obrázek 4 - Znak města Úpice [35]

Po 1. světové válce rozvoj průmyslu a infrastruktury pokračoval. V roce 1923 byla přádelna a tkalcovna juty největším závodem svého druhu v republice. Zaměstnávala 1500 dělníků. V roce 1930 měla Úpice 7149 obyvatel a 735 domů. Pro zmírnění dopadů hospodářské krize ve 30. letech se podnikaly v letech nákladné stavby (regulace potoka Rtyňka, stavba soudní budovy, stavba budovy spořitelny, vybudování kanalizace). Rozvoje se dostalo i základně školství. Dostavěna byla budova školy na Lánech, postavena živnostenská škola a mateřská škola Jaromír. Postavena byla i budova divadla. V období 2. světové války se Úpice (z národnostního hlediska česká) nacházela na hranici Protektorátu Čechy a Morava. Sousední vesnice Radeč (od roku 1975 součást Úpice) byla již na území Sudet. Úpické továrny byly v majetku židů (továrnické rodiny Morawetzové, Oberländerové, Buxbaumové) a za války přešly pod německou správu. Konec 20. století nepříznivě poznamenal tradiční výrobu v úpických tkalcovnách a ty od roku 1998 postupně ukončovali svoji činnost. Z původního průmyslu v Úpici zůstala pouze JUTA a.s., a výroba vahařských zařízení. Vznikly však i nové firmy s jiným než textilním zaměřením (výroba střešních vazníků, výroba textilních rolet a žaluzií atd). [36]

Základní údaje o městě Úpice jsou shrnuty v následující tabulce:

Tabulka 1 – Základní údaje o městě Úpice [Zdroj: zpracování vlastní dle 36]

Katastrální území:	Úpice, Radeč
Kraj:	Královéhradecký
Okres:	Trutnov
Rozloha:	1529,67 ha
Zeměpisné souřadnice:	50.5123742N, 16.0160675E.
Počet obyvatel k 1.1.2020:	5661
Počet domů s přiděleným číslem popisným:	1145
Obec s rozšířenou působností:	Trutnov
Spádové obce	Batňovice, Havlovice, Libňatov, Maršov u Úpice, Rtyně v Podkrkonoší, Suchovršice, Velké Svatoňovice, Malé Svatoňovice

Úpici se k dnešnímu dni nachází mateřská škola, dvě základní školy, Gymnázium a střední odborná škola, speciální škola a základní umělecká škola. Dále pak budovy občanské vybavenosti: poliklinika, hasičské zbrojnice, 4 obchody s potravinami, 9 drogerie, 10 stravovacích zařízení, cca 15 obchodů s dalším zbožím. V oblasti kultury v Úpici jsou Městské muzeum a galerie J.W., Divadlo A. Jiráka, kino, loutkové divadlo, kulturní sál, kulturní dům, 2 kostely, 1 kaple, 24 chráněných památek a jedna národní kulturní památka (Dřevěnka – nejstarší dům vystavěný v pol. 16. století). Jsou zde provozována sportoviště:

fotbalový stadion, tenisové kurty, atletický stadion, 2 tělocvičny, 12 dětských hřišť a koupaliště (požární nádrž). Ubytování poskytují městská i soukromá zařízení, celková ubytovací kapacita je cca 200 lůžek. O údržbu městského majetku a zeleně se starají technické služby, o vodovodní a kanalizační řád městské vodovody a kanalizace. V Úpici má sídlo obvodní oddělení Policie České republiky a Město Úpice zřídilo od 1. 11. 2019 vlastní městskou policii. [36]

Dílčí závěr kapitoly

V této kapitole vidím, že město Úpice bylo v minulosti průmyslové rozvíjející se město s aktivními obyvateli a s dlouholetou spolkovou činností. Na přelomu 19. a 20. století byla Úpice město s vysoce rozvinutým průmyslem, především textilním a vahařským. Tradice textilního průmyslu pokračovala až do konce 20. století, kdy došlo k jejímu útlumu a následnému ukončení. Začátek 21. století je pro Úpici složitějším obdobím z důvodu útlumu průmyslové výroby, snížení počtu pracovních míst i větší migraci sociálně nepřizpůsobivých obyvatel. Přesto však má Úpice potenciál k dalšímu rozvoji, který se snaží aktivně využívat.

7 JEDNOTKA SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ ÚPICE

Historie a současnost sboru dobrovolných hasičů Úpice

Historie hasičů v Úpici sahá až do roku 1744, kdy byly sepsány účty a ponaučení stran ohně a seznam rekvizit hasicích. Povinnost požární bezpečnosti v té době náležela obecní správě, která obstarávala prostředky k hašení požárů a určovala obyvatele, kteří měli povinnost zasahovat při požáru. Úpice vlastnila např. čtyřkolovou stříkačku, 120 kusů malých dřevěných stříkaček, 100 vysmolených slaměných košů, požární sekery, háky, plácačky a žebříky. Tyto hasební pomůcky však nebyly dobře udržovány a při požárech docházelo k jejich zničení. Proto obecní zastupitelstvo dne 8. září 1867 ustavilo řádný dobrovolnický hasičský sbor. Nesl název „Hasičsko-tělocvično-pěvecký spolek Úpavan“, jeho prvním náčelníkem byl mlynář Josef Nyklíček. [38], [39]

Tabulka 2 – Seznam velitelů jednotky [Zdroj: zpracování vlastní dle 38]

Velitelé JSDH Úpice	
Čeněk Lodr	1868
J.C. Nyklíček	1869 – 1873
Jan Záruba	1874 – 1884
Jan Kuťák	1885 – 1906
Vilém Nyklíček	1907 – 1908
Čeněk Boura	1909 – 1927
Vilém Nyklíček	1928 – 1936
Karel Hofman	1937 – 1941
Josef Brož	1942 – 1956
Jan Baťa	1957 – 1962
Václav Víték	1963 – 1984
Jaroslav Čihák	1985 – 2008
Petr Jarý	2009 -

V roce 1868 byl spolek přejmenován na „Sokol“ a měl 62 členů. Stanovy spolku byly schváleny 25. března 1869 v Praze. Dne 8. srpna 1869 byl vysvěcen prapor „Sokola“. Roku 1874 byla díky veliteli Janu Zárubovi koupena nová stříkačka za 1000 zlatých. Téhož roku byla zakázána rakouskou vládou činnost Sokolská. Proto se spolek soustředil pouze na hasičskou činnost. Roku 1895 kdy byla obnovena činnost Sokola, došlo k rozdělení spolku

a hasiči se osamostatnili. Zajímavostí je, že úpický sbor byl založen jako třetí po Praze. [38], [39]

Roku 1880 kdy byla zřízena župa Jaroměřská, ve které se sdružovaly hasičské sbory z okresů Královédvorského, Novoměstského, Náchodského a soudního okresu Úpického, přistoupil úpický hasičský sbor k této župě. Později každý soudní okres tvořil župu hasičskou, a tak vznikla župa Úpická. [38], [39]

V letech 1883 a 1898 se v Úpici konaly župní sjezdy hasičské. Roku 1906 bylo 12 členů sboru vyznamenáno jubilejními medailemi za 25letou činnost v jednotě hasičské. V roce 1923 zřídil hasičský sbor i službu samaritánskou, na kterou se mohli lidé obracet při úrazu, onemocnění a potřeby lékařského ošetření. [38], [39]

V roce 1925 měl sbor 62 členů činných a 108 členů přispívajících a 3 čestné. 11. července 1926 byl v Úpici hostem prezident ČSR T.G.Masaryk. Župa úpická přivítala prezidenta v počtu 756 členů hasičstva v plné výzbroji. V roce 1927 se v Úpici konala tzv. „župní škola hasičská“, kterou absolvovalo 88 hasičů. V roce 1928 měl úpický sbor 58 činných a 330 přispívajících členů. Velitelem se stal p. Vilém Nyklíček, náměstkem p. Karel Těmín. Byla uspořádána sbírka na autostříkačku. [38], [39]

V roce 1930 již výbava nevyhovovala požadavkům motorových strojů. V roce 1932 se podařilo získat finanční příspěvky ve výši 12400 Kč na rozšíření vybavení o tehdejší moderní techniku. Počet činných členů klesl na 56, přispívajících bylo 400. Začínají úvahy o chemickém hašení. V březnu 1939 je úpická župa zrušena. V té době byl sbor vybaven 3 motorovými stříkačkami, jedním autodopravním vozem, novým mechanickým žebříkem, šesti navijáky, přes 1660 m hadic a dalším. [38], [39]

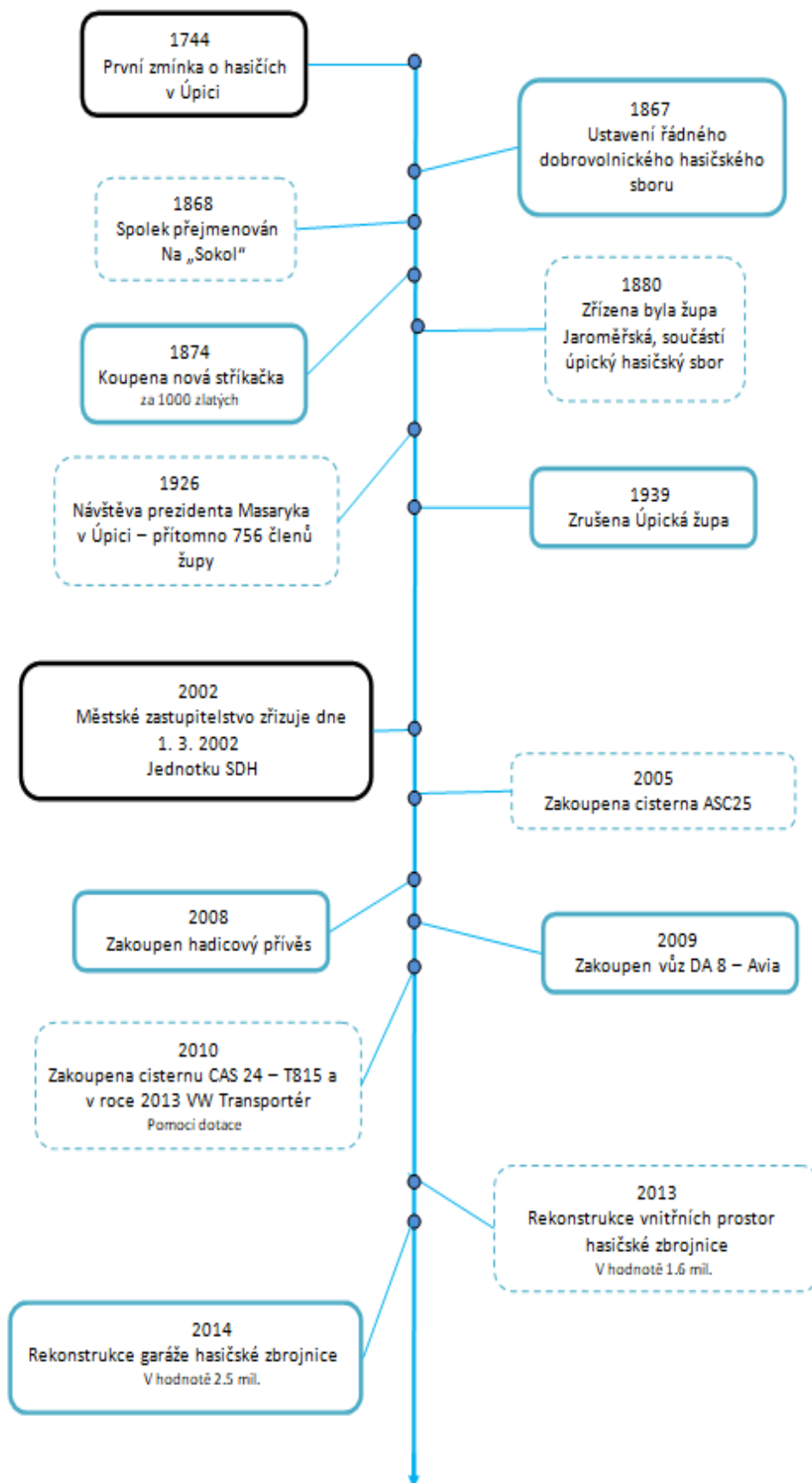
Po 2. světové válce se činnost sboru začala postupně obnovovat. 5. 6. 1945 požádal úpický hasičský sbor přidělení domu ze zabaveného majetku nepřátel státu, dřívější majetek rodiny Tippletovy, který stál v centru města a výborně se svojí polohou hodil pro umístění hasičské stanice. Vila byla v roce 1947 převedena do majetku města na 100 let, vnitřní prostory byly upraveny a bylo z ní vytvořeno zázemí hasičů a byt řidiče. Nadále se jednalo o přístavbě budovy – garáží pro techniku. 16. 3. 1949 Zemská hasičská jednota v Čechách schválila plán na přístavbu hasičské zbrojnice s tím, že bude zahrnuta do investičního plánu města. 2. února 1950 žádají hasiči MNV o uspíšení stavby, protože současné uskladnění hasební techniky je nevyhovující a při požáru hotelu Beránek 31. 1. 1950 byla většina techniky zamrzlá. Až 20. července 1954 bylo určeno staveniště pro přístavbu garáží. 22. dubna 1955 byl schválen

investiční úkol. 3. 5. 1956 bylo požádáno o stavební povolení a následně započata výstavba. Garáže byly dokončeny 30. 6. 1957. Ani hasičům se v následujících letech nevyhnula politizace jejich činnosti. [38], [39]

V druhé polovině 20. století úpičtí dobrovolní hasiči nejen zasahovali u požárů, ale odpracovali mnoho hodin obecně prospěšných prací, pracovali s mládeží a tím vychovávali své nástupce. Podrobnější záznamy – kronika – z této doby bohužel chybí. Po roce 1989 dochází opět k zásadním změnám. [38], [39]

28. 2. 2002 městské zastupitelstvo na svém 25. zasedání zřizuje s účinností od 1. 3. 2002 jednotku sboru dobrovolných hasičů. Jednotka byla zřízena v početním stavu: dvě požární družstva a celkový počet členů stanoven na 31 členů v jednotce. Nadále tedy v Úpici pracuje sbor dobrovolných hasičů na spolkové úrovni a jednotka sboru dobrovolných hasičů, která plní úkoly dle zákona o požární ochraně. V roce 2005 byl vozový park doplněn o cisternu ASC25, v roce 2008 o hadicový přívěs, v roce 2009 o vůz DA 8 – Avia 31. V roce 2010 město Úpice zakoupilo s pomocí dotace cisternu CAS 24 – T815 a v roce 2013 VW Transportér. V roce 2015 byl městu Úpice Zdravotnickou záchranou službou Královéhradeckého kraje darován sanitní vůz Škoda 706 RTHP, který hasiči upravili pro svoje potřeby. [38] [39]

V roce 2013 Město Úpice provedlo rekonstrukci vnitřních prostor hasičské zbrojnice a výstavbu nových šaten v hodnotě 1.6 mil korun, v roce 2014 byly zrekonstruovány garáže hasičské zbrojnice v hodnotě 2,5 mil korun. [38], [39]

Obrázek 5 - Historické milníky JSDH Úpice [zdroj: vlastní]

Dílčí závěr kapitoly:

Sbor dobrovolných hasičů v Úpici má bohatou historii a již od svého založení i přes nepříznivé okolnosti plnil své poslání s nasazením všech sil. Členové i podporovatelé sboru vynakládali a vynakládají ve svém volném čase nemálo úsilí na pomoc obyvatelstvu, údržbu techniky i výchovu svých následovníků. Práce s mládeží a je důležitým faktorem pro zachování funkčnosti sboru dobrovolných hasičů z jehož řad vycházejí členové jednotky sboru dobrovolných hasičů. Sbor dobrovolných hasičů i jednotka sboru v Úpici byla a je platnou součástí systému ochrany obyvatelstva a zajišťování činností při mimořádných událostech.

8 AKCESCHOPNOSTI JEDNOTKY SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ V ÚPICI

Akceschopností rozumíme především organizační, technickou a odbornou připravenost sil a prostředků k provedení zásahu, která je definována v §18 vyhlášky o jednotkách PO. Jednotka SDH obce je kvalifikována za akceschopnou, pokud splňuje následující požadavky:

- Splňuje dostatečný početní stav hasičů a je schopna uskutečnit výjezd na zásah v určitém časovém limitu.
- Hasiči v jednotce jsou odborně způsobilí pro výkon funkce, kterou vykonávají. Dále je prováděna pravidelná odborná příprava jednotky.
- Jednotka má připravenou požární techniku a věcné prostředky požární ochrany za účelem provedení požárního zásahu.

Zajištění akceschopnosti jednotky zajišťuje obec. Jednotka SDH města Úpice spadá kategorie JPO II/1. V této kategorii je stanoven minimální počet 4 hasičů připravených k výjezdu. Kromě základního početního stavu je důležité zajištění minimálního počtu členů připravených k výjezdu jednotky 24 hodin denně v časovém limitu od vyhlášení poplachu jednotce. Jednotka SDH v Úpici splňuje předešlé požadavky i v návaznosti na to, že někteří dobrovolní hasiči mají své zaměstnání ve městě Úpici a jsou schopni po přijetí SMS z (poplachového systému) uskutečnit výjezd ve stanovené době. Pohotovost o víkendech je v úpické jednotce řešena 4mi směny po 4 hasičích, kteří jsou připraveni k výjezdu. Čas od vyhlášení poplachu jednotce je pro jednotku SDH Úpice je stanovena na 5 minut. Na základě rozhovoru s velitelem této jednotky je třeba zdůraznit, že jednotka SDH Úpice tento limit splňuje a splňuje i veškerá kritéria akceschopnosti jednotky a je tudíž akceschopná a připravená zasáhnout v případě požárního poplachu i při jiné MU. [5][28]

V následující tabulce nalezneme přehled deseti posledních zásahů jednotky SDH v Úpici. Výjezdy jsou datovány z roku 2019 a 2020. U všech deseti zásahů se jednalo o výjezdy požárního poplachu.

Tabulka 3 – Posledních deset výjezdů k požáru jednotky SDH v Úpici [zdroj: vlastní]

Zásah	Datum zásahu	Čas výjezdu	Čas Návratu	Počet a specializace hasičů	Další složky IZS	Použití techniky JSDH Ú/ ostatní technika	Ukončení zásahu
1	12. 1. 2019	5:35	6:51	Velitel vozidla - 1 Řidič - 2 Hasič - 2	Policie ČR	2/3	Požár uhašen před příjezdem jednotky
2	22. 12. 2019	20:35	22:57	Velitel vozidla - 2 Řidič - 3 Hasič - 3	Policie ČR	3/5	Požár uhašen za pomoci jednotek z Trutnova Havlovic
3	31. 3. 2019	13:57	15:25	Velitel vozidla - 3 Řidič - 3 Hasič - 2		3/1	Požár uhašen před příjezdem jednotkou z Havlovic
4	14. 4. 2019	21:31	23:04	Velitel vozidla - 2 Řidič - 3 Hasič - 2	Policie ČR	3/3	Požár uhašen za pomoci jednotek z Trutnova a Havlovic
5	3. 6. 2019	14:48	17:04	Velitel vozidla - 2 Řidič - 2 Hasič - 1	Policie ČR	2/8	Požár uhašen za pomoci jednotek z Trutnova, Žacléře a Lampertic
6	15. 7. 2019	15:03	15:49	Velitel vozidla - 2 Řidič - 2 Hasič - 1	Policie ČR	2/0?	Požár uhašen před příjezdem jednotky majitelem
7	29. 7. 2019	6:31	7:59	Velitel vozidla - 2 Řidič - 2 Hasič - 1	Policie ČR, ZZS Trutnov	2/2	Požár uhašen pře příjezdem jednotkou z Batňovic
8	29. 12. 2019	6:19	8:06	Velitel vozidla - 2 Řidič - 2 Hasič - 5	Policie ČR	2/3	Požár uhašen za pomoci jednotek z Trutnova a Batňovic
9	8. 3. 2020	17:41	20:25	Velitel vozidla - 2 Řidič - 3 Hasič - 2		3/1	Požár uhašen za pomoci jednotek z Trutnova
10	7. 6. 2020	10:17	14:48	Velitel vozidla - 2 Řidič - 3 Hasič - 3	Policie ČR	¾	Požár uhašen za pomoci jednotek z Trutnova a Havlovic

Deset posledních výjezdů k požáru jednotky sboru dobrovolných hasičů v Úpici**Zásah č. 1**

JSDH Úpice byla KOPISem HZS Hradec Králové vyslána k požáru stroje ve firmě. Ze základny vyjela cisternová automobilová stříkačka v počtu 1+3 a jeden velitelský automobil v počtu 1+0. Jednotka po příjezdu na místo zjistila, že požár se podařilo uhasit obsluze ještě před příjezdem jednotky. Jednotka provedla průzkum a měření tepla v ohnisku pomocí laserového teploměru. Na místo se dostavily JPO Havlovic a JPO HZS Trutnov. Během zásahu nebyl nikdo zraněn a po ukončení zásahu se jednotka vrací na základnu. [38]

Zásah č. 2

JSDH Úpice byla KOPISem HZS Hradec Králové vyslána k požáru přístřešku vedle domu. K zásahu vyjíždí cisternová automobilová stříkačka v počtu 1+4, velitelský automobil v počtu 1+1 a dopravní automobil v počtu 1+0. Jednotka po příjezdu na místo zjistila, že na místě jsou již přítomni JPO Havlovice a Policie ČR. Jednotka na místě provedla průzkum a vytvořila dvě útočné vedení C. Jedno na ochranu obytné části, druhou na útok do půdních prostor na hašení skrytých ohnisek požáru. Byla nasazena přetlaková ventilace na odvětrání půdního prostoru. Vniknutí bočními dveřmi do půdního prostoru bylo pomocí dvou dílů nastavovacího žebříku. Na místo se dostavila JPO HZS Trutnov. Po likvidaci požáru se jednotka vrátila na základnu. [38]

Zásah č. 3

JSDH Úpice byla KOPISem HZS Hradec Králové vyslána k požáru trávy. Na místo vyjíždí dvě cisternové automobilové stříkačky, jedna ve složení 1+3 a druhá ve složení 1+1. Dále pak byl vyslán ještě velitelský automobil ve složení 1+0. Po příjezdu na místo jednotka zjistila, že na místě již zasahují JPO Havlovice a na zemi se nachází doutnající tráva a hrabanka v okolí ohnisek po pálení kletí a po lesní těžbě. Jednotka použila dva proudy C na jednotlivá ohniska, která se nacházela v prostoru o rozměrech cca 150 x 100 metrů. Po uhašení všech ohnisek se jednotka vrací na základnu. [38]

Zásah č. 4

JSDH Úpice byla KOPISem HZS Hradec Králové vyslána k požáru vedle stodoly. Na místo vyjíždí dvě cisternové automobilové stříkačky, jedna ve složení 1+3 a druhá ve složení 1+1. Dále pak byl vyslán ještě velitelský automobil ve složení 1+0. Na místě byl zjištěn požár ve třetí fázi. Jednotka po provedení průzkumu nasadila na likvidaci požáru

jeden vysokotlaký proud a na ochranu stodoly jeden proud C. Jednotka po likvidaci požáru rozebrala dřevník a dohasila zbylá ohniska požáru. Na místo se dostavila Policie ČR, JPO Havlovice a JPO HZS Trutnov. Po uhašení ohnisek se jednotka vrací na základnu. [38]

Zásah č. 5

JSDH Úpice byla KOPISem HZS Hradec Králové vyslána k požáru lesa. Na místo vyjíždí dvě cisternové automobilové stříkačky, jedna ve složení 1+3 a druhá ve složení 1+1. Na místě při příjezdu již zasahují JPO HZS Trutnov, Žaclěř, HSM Trutnov. Po provedeném průzkumu jednotka na pokyn velitele zásahu doplňovala vodu do CAS na místě požáru a 3 členové jednotky nasadili jeden útočný proud na likvidaci požáru z CAS HZS Trutnov. Jednotka se po ukončení zásahu vrací na základnu. [38]

Zásah č. 6

JSDH Úpice byla KOPISem HZS Hradec Králové vyslána k požáru rozvodové skříně v rodinném domě. Ze základny vyjíždí cisternová automobilová stříkačka ve složení 1+2 a technický automobil ve složení 1+1. Po příjezdu na místo bylo zjištěno, požár byl uhašen majitelem domu před příjezdem jednotky. Jednotka provedla průzkum a nasadila přetlakovou ventilaci na odvětrání zakouřených prostorů rodinného domu. Na místo se dostavila Policie ČR a HZS Trutnov. Jednotka odpojila přívod elektrické energie ze sloupu nízkého napětí. Potom se jednotka na pokyn velitele zásahu vrátila na základnu. [38]

Zásah č. 7

JSDH Úpice byla KOPISem HZS Hradec Králové vyslána k požáru ve firmě. K požáru byla vyslána cisternová automobilová stříkačka ve složení 1+2 a technický automobil ve složení 1+1. Při příjezdu na místě již zasahuje JPO Batňovice, která provedla uhašení požáru. Jednotka provedla průzkum a dohasila žhnoucí role na pracovním stole pomocí jednoho proudu z CAS Batňovice. Na místo se dostavila JPO HZS Trutnov, Policie ČR a Zdravotnická záchranná služba. Jednotka dále ve spolupráci s HZS Trutnov provedla průzkum celého objektu a nasadila přetlakový ventilátor na ovětrání zakouřených prostor. Jedna osoba se nadýchala zplodin a byla ZZS odvezena do nemocnice. Jednotka se po ukončení zásahu vrátila na základnu. [38]

Zásah č. 8

JSDH Úpice byla KOPISem HZS Hradec Králové vyslána k požáru sauny před rodinným domem. Po příjezdu již na místě zasahovala JPO Batňovice a probíhalo plamenné hoření v celém prostoru sauny. Jednotka provedla průzkum, rozebrala část střešní konstrukce sauny a za použití 1 vysokotlakého proudu provedla hasební práce v prostoru sauny a na části střechy. Po uhašení požáru byl nasazen přetlakový ventilátor na odvětrávání prostor sauny. Na místo se dostavila JPO HZS Trutnov a Policie ČR. Po předání objektu se jednotka vrací na základnu. [38]

Zásah č. 9

JSDH Úpice byla KOPISem HZS Hradec Králové vyslána k požáru kletí v lese. Na místo vyjíždí dvě cisternové automobilové stříkačky, jedna ve složení 1+3 a druhá ve složení 1+0 a jeden technický automobil ve složení 1+1. Po příjezdu na místo byla zjištěna dvě ohniska požáru vzdálené asi 500 metrů od sebe. Jednotka nasadila jeden proud C na likvidaci 1. ohniska požáru. Při zásahu zapadla jedna z CAS JSDH Úpice spolu s CAS HZS Trutnov na rozbahněné ploše pole uvázly obě cisterny. Druhé ohnisko se povedlo uhasit pomocí dvou CAS JSDH Úpice. Po vyproštění CAS a likvidaci požáru se jednotka vrací na základnu. [38]

Zásah č. 10

JSDH Úpice byla KOPISem HZS Hradec Králové vyslána k požáru kůlny. Na místo byla vyslána CAS ve složení 1+3, jeden velitelský automobil ve složení 1+0 a technický automobil ve složení 1+2. Jednotka po provedení průzkumu natáhla dopravní, dvě útočná vedení typu C a jedno vedení vysokotlakého proudu. Na místo se ještě dostavila JPO Havlovice a JPO HZS Trutnov. HZS Trutnov společně s druhou polovinou jednotky natáhl jedno vedení C a jedno vysokotlaké vedení a prováděly hašení přístavku u garáže. Pomocí tří dílů nastavovacího žebříku bylo provedeno rozebrání atiky střešní krytiny a přeměření termokamerou. Po likvidaci požáru jednotka zůstala na místě na dohlídku a po příjezdu vyšetřovatele k dořešení příčin vzniku požáru se jednotka vrátila na základnu. [38]

8.1 Technické zabezpečení

Jednotka SDH v Úpici má 4 hasičské automobily, z toho 2 cisterny a 2 transportéry. Tato kapitola nás seznámí s technikou v jednotlivých hasičských automobilech.

Vozidlo CAS 24 - T 815 4x4.2

Jedná se o cisternovou automobilovou stříkačku hmotnostní třídy S. Požární výbava je vedena ve speciálním redukovaném provedení, které je v souladu s vyhláškou č. 49/2003 Sb. Cisterna je vybavena dvounápravovým podvozkem, odstředivým vodním čerpadlem, s vodní nádrží o objemu 3400 l, s nádrží na pěnidlo o objemu 210 l, se zařízením pro rychlý zásah. Čerpadlo na vozidle (GODIVA WTA 2010 C) má průtok 2 400 l/m a tlak 0,8 MPa. Dále je vozidlo vybaveno například osvětlovacím stožárem, přetlakovým ventilátorem, protichemickým oblekem, dýchacím přístrojem, atd. [38]

Obrázek 6 - CAS 24 - T 815 4x4.2 [zdroj: vlastní]

Vozidlo DA 8 – AVIA 31

Dopravní automobil DA8 Avia 31 je požární automobil, určený pro přepravu požárního družstva s příslušenstvím potřebným k provedení požárního zásahu. Tento typ automobilu nemá zásobník vody, tudíž je uzpůsoben k požárnímu zásahu pouze s podporou vody z cizího zdroje. Kabina řidiče je určena pro 3 osoby, v zadní části se nachází samostatná

skříňová karoserie, kde v přední části je kabina pro mužstvo a zadní část je upravena pro převoz technických prostředků a příslušenství. [38]

Obrázek 7 - AVIA 31 [zdroj: vlastní]

Vozidlo TA-L2 VW Transporter

Rychlý zásahový technický automobil je postaven na podvozku Volkswagen Transporter. Automobil je určen k zásahům při dopravních nehodách, živelných katastrofách, menších požárů a jiných technických událostí. Vozidlo je dále vybaveno přenosným magnetickým světlem – hledáčkem, který je možné umístit kdekoli na vozidle RZA, je v prostoru nárazníku vybaven skrytým lanovým navijákem, na kterém je navinuto syntetické lano s pevností 70 kN. K vybavení kabiny vozidla patří ovládání světelného a zvukového výstražného zařízení, analogová vozidlová radiostanice, rádio a tablet s aplikací RescueNavigator ve verzi Profi. Řidič vozu má mezi sedadly k dispozici dobíječe pro kapesní radiostanici a pro ruční svítilnu survivor led. Posádka vozu má také k dispozici plynový detektor pro zjišťování přítomnosti nebezpečných látek na místě zásahu. Další vybavení vozidla: teleskopický žebřík, zdravotnický batoh, sada vakuových dlah, nosítka, resuscitační přístroj, čerpadlo, elektrocentrála, motorové řetězové pily, různé druhy hasících přístrojů, tlakové hadice, podkládací klíny atd. [38]

Obrázek 8 - TA-L2 VW Transporter [zdroj: vlastní]

Vozidlo VEA - L2Z VW Transporter

Velitelský transportér pro rychlý přesun jednotky SDH v Úpici, automobil slouží pro přepravu 5 osob. Kabina je tvořena 1 neděleným prostorem, kdy v přední části jsou dvě místa a v zadní tři. Pro spojení slouží digitální radiostanice, nechybí technologický tablet s podpůrným softwarem pro výjezd a navigaci. Za zadními sedadly je výsuvné plato s dýchací a detekční technikou a také s ručními radiostanicemi. Nad sedadly je uzavíratelný box pro příslušenství. Rovněž zde nechybí ruční vyprošťovací nástroj a lékařské vyšetřovací rukavice. [38]

Obrázek 9 - VEA - L2Z VW Transporter [zdroj: vlastní]

8.2 Personální zabezpečení

Personální zabezpečení neboli početní stav jednotky je ukotven ve vyhlášce Ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti JPO stanoví její základní početní stav. Jednotlivé kategorie mají striktně stanoven minimální počet osob přítomných na každé směně a připravených k výjezdu.

Tabulka 4 – minimální počet členů jednotky SDH připravených k výjezdu [zdroj: zpracování vlastní dle 37]

Kategorie jednotky SDH obce					
Druh	JPO II/1	JPO II/2	JPO III/1	JPO/2	JPO V JPO N
Minimální počet členů připravených k výjezdu	4	8	4	8	4

Záleží i na složení členů, vždy musí být přítomen minimálně jeden velitel, strojník a dva hasiči. V následující tabulce můžeme vidět rozdělení jednotlivých čtyř směn pro jednotku SDH v Úpici. Vzhledem k GDPR, nemůže být tabulka jmenovitě vyplněna.

Tabulka 5 – Rozdělení jednotlivých směn [38]

Směna		Velitel	Strojník	Hasič	Hasič
A					
B					
C					
D					

V jednotce SDH v Úpici se nyní nachází 28 členů, z toho 3 ženy. Vzhledem k GDPR, nemůže být tabulka jmenovitě vyplněna, proto jsem jednotlivé členy označil pouze číselně. V následující tabulce můžeme vidět rozsah školení, kterými členové v rámci odborné přípravy prošli. [38]

Tabulka 6 – školení členů jednotky [zpracování vlastní dle 38]

	Velitel	Hasič	Strojník	Zdravotník	Obsluha řetězové motorové pily a rozbrusu	Nositel dýchací techniky	Lezec, záchranář
1		✓	✓	✓			
2		✓	✓	✓	✓		
3		✓		✓		✓	
4		✓				✓	
5	✓			✓	✓		
6	✓			✓	✓	✓	
7		✓		✓		✓	
8		✓	✓				
9	✓			✓	✓	✓	
10		✓		✓	✓	✓	
11	✓			✓	✓	✓	✓
12		✓		✓			
13		✓		✓			
14	✓		✓	✓	✓		
15	✓		✓	✓	✓	✓	✓
16		✓	✓	✓	✓	✓	
17		✓					
18		✓		✓			

	Velitel	Hasič	Strojník	Zdravotník	Obsluha řetězové motorové pily a rozbrusu	Nositel dýchací techniky	Lezec, záchranář
19		✓		✓			
20		✓				✓	
21		✓		✓		✓	
22		✓		✓		✓	
23	✓		✓	✓	✓	✓	
24		✓		✓	✓	✓	
25	✓				✓		
26		✓					
27		✓		✓			
28	✓			✓	✓	✓	
Součet	9	19	7	22	13	15	2

Dílčí závěr kapitoly:

Pro plnění úkolů daných jednotce sboru dobrovolných je zajištění akceschopnosti jednotky jejím základním úkolem. Ten plní ve spolupráci se svým zřizovatelem, který financuje činnost jednotky. Největší část úkolů pro zajištění akceschopnosti je však na bedrech samotných hasičů počínaje držením pohotovosti, údržbou techniky, různými školeními, dobrou fyzickou i psychickou kondicí atd. Úpičtí hasiči jsou dobře vybaveni a splňují veškeré podmínky dané zákony a dalšími předpisy a je třeba zdůraznit, že jednotka je plně funkční, akceschopná a připravena pomáhat při různých mimořádných událostech.

9 SWOT ANALÝZA

Pomocí SWOT analýzy zhodnotím současný stav jednotky SDH v Úpici. Hodnocení SWOT analýzy je relativně složité a těžké, protože autor hodnotí subjektivně vytvořený postup činností jednotky. Hodnotí jej z vnějšího pohledu nezávislého pozorovatele na základě rozhovoru s velitelem jednotky SDH. Je důležité říci, že tato analýza je pouze orientační. Objektivnější by byla, kdyby jí zpracovávali někdo z řad odborníků nebo akademických pracovníků.

Prvním krokem pro zpracování SWOT analýzy je určit si silné a slabé stránky, hrozby a příležitosti. Cílem analýzy rizik je zhodnotit současný stav jednotky SDH v Úpici a představit aktuální zprávu o tom jakým hrozbám je jednotka vystavena, jaké jsou slabé stránky, a s jakou pravděpodobností tyto události nastanou a poškodí zájmy jednotky.

Tabulka 7 – SWOT analýza jednotky sboru dobrovolných hasičů v Úpici [zdroj vlastní]

		Pomocné	Škodlivé
		Silné stránky	Slabé stránky
Vnitřní původ		<ul style="list-style-type: none"> • Zaměstnání členů JSDH v obci • Vybavenost • Kvalitní ochranné prostředky • Dojezdová doba • Komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> • Časová náročnost • Stáří požární techniky • Vysoké nároky na členy JSDH obce • Nedostatek finančních prostředků na vybavení • Nedostatek členů
		Příležitosti	Hrozby
Vnější původ		<ul style="list-style-type: none"> • Obnova techniky • Nábor nových členů • Postoupení do vyšší třídy výjezdové jednotky • Získání finančních prostředků (dotace) 	<ul style="list-style-type: none"> • Selhání techniky • Psychické a fyzické vyčerpání hasičů • Práce v nebezpečném prostředí • Pád do nižší výjezdové jednotky

Silné stránky:

- **Zaměstnání členů JSDH v obci** – Jednotka SDH musí být schopna vyjet k zásahu do 5 minut od ohlášení. Proto je během pracovních dní, kdy jsou členové v zaměstnání, nutné, aby se během několika málo minut přesunuly na základnu. To však není ze vzdálenějších zaměstnání možné.
- **Vybavenost** – Na vybavení jednotek SDH závisí životy nejen civilistů, ale i hasičů, a proto je důležité, aby bylo vybavení neustále udržováno, servisováno a obnovováno.
- **Kvalitní ochranné prostředky** – Kvalitní ochranné prostředky umožňují hasičům provádět svou práci kvalitně a hlavně bezpečně.
- **Dojezdová doba** – Prodleva dojezdové doby JSDH může mít v krajních případech i katastrofální dopady, kdy každá minuta může rozhodovat o přežití civilistů nebo rozšíření škod.
- **Komunikace** – Členové se mobilizují k zásahu pomocí informačních SMS, kde mohou okamžitě ohlásit, zda jsou schopni se dostavit nebo ne. Komunikace na místě zásahu pak probíhá už pod velením velitele zásahu.

Slabé stránky:

- **Časová náročnost** – Členové JSDH musí udržovat v provozuschopném stavu své vybavení, účastní se cvičení na svých základnách, účastní se pravidelných školení, během víkendu drží pohotovost přímo na základně a během pracovních dnů musí být připraveni kdykoli vyjet k zásahu. Většinu těchto činností dělají na úkor svého osobního volna a stráví tak i desítky hodin týdně.
- **Stáří požární techniky** – Jednotky SDH většinou nemají ve výbavě tu nejmodernější techniku a právě kvůli stáří může docházet k častějším poruchám nebo úplnému zničení této techniky.
- **Vysoké nároky na členy JSDH obce** – Členové jednotky musí pravidelně podstupovat různá školení, která mohou být časově, psychicky nebo fyzicky velice náročná.
- **Nedostatek finančních prostředků na vybavení** – JSDH jsou zřizovány obcemi, které bohužel na obnovu vybavení dost často nemohou uvolnit dostatečné množství finančních prostředků ze svých rozpočtů.

- **Nedostatek členů** – Spousta jednotek se v dnešní době potýká s nedostatkem členů, a to hlavně z důvodu, že mladší generace už nemají k hasičům takový vztah a vzhledem k tomu, že se jedná o dobrovolnou službu není finanční příspěvek pro ně dostačující.

Příležitosti:

- **Obnova techniky** – Častější obnova techniky přispívá k lepší akceschopnosti a připravenosti jednotky na budoucí hrozby.
- **Nábor nových členů** – Rozšíření členské základny může přispět například k rychlosti výjezdu nebo snížit psychickou a fyzickou zátěž na jednotlivé členy sboru,
- **Postoupení do vyšší třídy výjezdové jednotky** - Je velkou příležitostí pro jednotku SDH Úpice, zvýšila by se úroveň ochrany obyvatelstva v našem městě a výrazně přispěla k časovému dojezdu k mimořádné události.
- **Získání finančních prostředků (dotace)** – JSDH čerpá dotace (evropské, státní, krajské) hlavně při obnově větší techniky nebo při přestavbě hasičské zbrojnice, kdy město není schopno pokrýt celou požadovanou částku.

Hrozby:

- **Selhání techniky** – K selhání techniky dochází nečekaně a většinou v tu nejhorší možnou chvíli. Nejčastěji se tak stává z důvodu stáří techniky, špatné obsluhy nebo špatné údržby.
- **Psychické a fyzické vyčerpání hasičů** – K psychickému nebo fyzickému vyčerpání dochází nejčastěji během živelných katastrof nebo událostí velkého rozsahu, ale také u událostí, které způsobují extrémní okamžité změny.
- **Práce v nebezpečném prostředí** – Hasiči jsou složkou IZS, která se nejčastěji vystavuje nebezpečným podmínkám, ať už se jedná například o vstupování do hořících budov nebo práci ve výškách.
- **Působení rizikových faktorů** – Tyto faktory, jako jsou například nepříznivé počasí (bouře, husté sněžení, atd.) nebo nepříznivá dopravní situace (dopravní zácpy), mohou negativně ovlivňovat například dojezdovou dobu hasičů a tím i jejich akceschopnost a účinnost.
- **Pád do nižší výjezdové jednotky** – Toto může hrozit například z důvodů nedostatečné vybavenosti, nedostatku členů sboru, nedostatečná akceschopnost, atd.

Tabulka 8 – Silné stránky [zdroj: vlastní]

Číslo	SILNÉ STRÁNKY	HODNOCENÍ	VÁHA	H*V
1.	Zaměstnání členů JSDH v obci	5	0,25	1,25
2.	Vybavenost	4	0,2	0,8
3.	Kvalitní ochranné prostředky	5	0,2	1
4.	Dojezdová doba	4	0,3	1,2
5.	Komunikace	3	0,05	0,15
CELKEM				4,4

Nejvyšší váha, tedy 0,3 byla přidělena dojezdové době. Dojezdová doba je podle mého názoru nejstěžejnější položkou každé požární jednotky. Dle zákona je stanoven dojezd jednotky na místo MU okolo 15 minut, do silných stránek byla zařazena z toho důvodu, že jednotka SDH v Úpici na místo MU dojíždí v mnohem kratším intervalu v průměru okolo 10. minuty od výjezdu. Naopak nejmenší váha, tedy 0,05 byla přidělena komunikaci. Ze všech pěti hodnocených oblastí jsem shledal komunikaci jako nejméně důležitou. Pokud mluvíme o organizaci na stanici je komunikace zanedbatelná, při samotném zásahu je komunikace velmi důležitá, ale podléhá jasným příkazům velitele zásahu, proto dle mého názoru nese nejmenší váhu.

Tabulka 9 – Slabé stránky [zdroj: vlastní]

Číslo	SLABÉ STRÁNKY	HODNOCENÍ	VÁHA	H*V
1.	Časová náročnost	-1	0,1	-0,1
2.	Stáří požární techniky	-4	0,3	-1,2
3.	Vysoké nároky na členy JSDH obce	-2	0,25	-0,5
4.	Nedostatek finančních prostředků na vybavení	-2	0,25	-0,5
5.	Nedostatek členů	-2	0,1	-0,2
CELKEM				-2,5

Nejvyšší váha 0,3 byla přidělena staří požární techniky, které je velmi důležité pro včasný a kvalitní požární zásah. Neméně závažnou slabou stránkou hodnocenou váhou 0,25 byly vysoké nároky na členy JSDH obce a nedostatek finančních prostředků na vybavení. Se stoupajícími nároky na jednotlivé členy JSDH ubývá dobrovolných členů, což vede k nedostatku hasičů komplexně. Nedostatek finančních prostředků bych přisoudil rozpočtu obce. Mnohdy je opomíjena důležitost bezpečnostních a záchranných sborů, které jsou v působnosti obce. Naopak nejnižší váha, tedy 0,1 byla přidělena časové náročnosti a nedostatku členů. Jednotlivé oblasti jsou velmi provázané, staří požární techniky přímo souvisí s nedostatkem finančních prostředků, stejně jako časová náročnost koresponduje s vysokými nároky na členy JSDH obce.

Tabulka 10 – Příležitosti [zdroj: vlastní]

Číslo	PŘÍLEŽITOSTI	HODNOCENÍ	VÁHA	H*V
1.	Obnova techniky	5	0,3	1,5
2.	Nábor nových členů	5	0,25	1,25
4.	Postoupení do vyšší třídy výjezdové jednotky	3	0,15	0,45
5.	Získání finančních prostředků (dotace)	5	0,3	1,5
CELKEM				4,7

U příležitostí byla nejvyšší váha tedy, 0,3 udělena u obnovy techniky a získání finančních prostředků. Tyto dvě oblasti spolu velmi souvisí. Financování je jednou z nejčastěji řešených oblastí. Bylo by vhodné získávat finanční prostředky i z jiných zdrojů než jsou pouze zdroje státní. Obnova techniky závisí právě na finančních prostředcích dané jednotky. Naopak nejmenší váha, tedy 0,15 byla udělena v oblasti postup jednotky do vyšší třídy výjezdových jednotek. Tuto skutečnost hodnotím jako vhodnou příležitost pouze v případě získání většího finančního obnosu na obnovu techniky a na nábor nových členů.

Tabulka 11 – Hrozby [zdroj: vlastní]

Číslo	HROZBY	HODNOCENÍ	VÁHA	H*V
1.	Selhání techniky	-4	0,3	-1,2
2.	Psychické a fyzické vyčerpání hasičů	-2	0,25	-0,5
3.	Práce v nebezpečném prostředí	-2	0,2	-0,4
4.	Pád do nižší výjezdové jednotky	-1	0,25	-0,25
CELKEM				-2,35

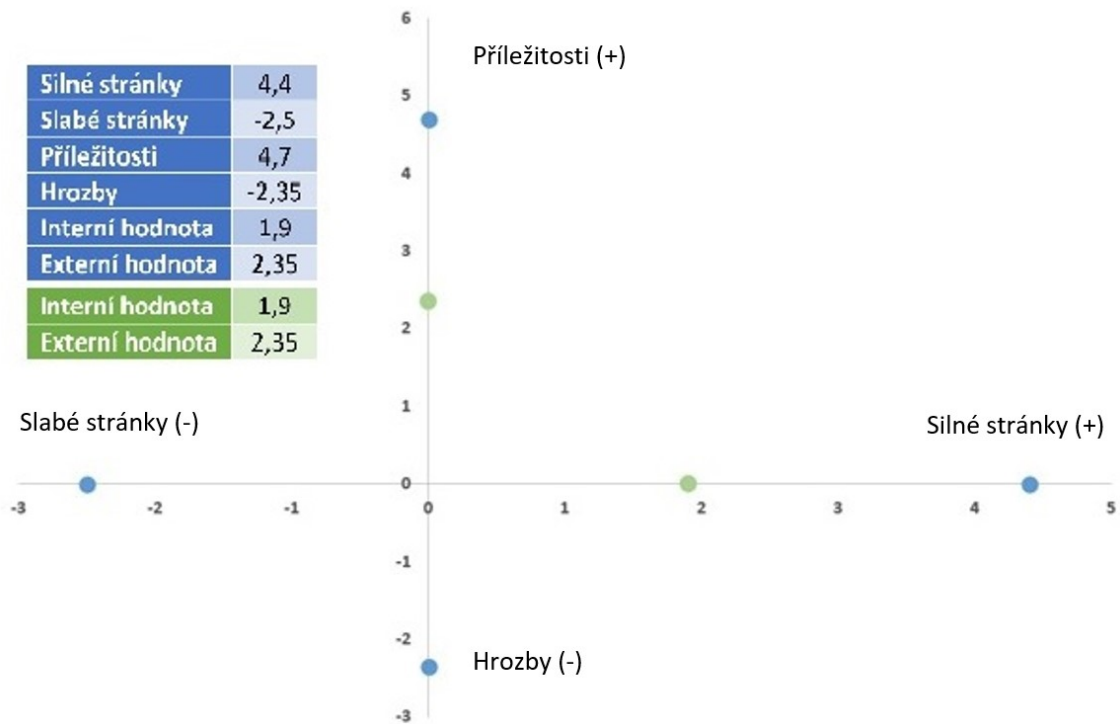
Nejvyšší váha tedy, 0,3 byla přidělena oblasti selhání techniky. Selhání techniky souvisí nedostatkem finančních prostředků na servis nebo nákup nové techniky. Technika jednotky SDH v Úpici je v průměrném technickém stavu, určitě je zde prostor pro výrazné zlepšení. Vysokým váhovým ohodnocením tedy 0,25 byla přidělena oblasti psychické a fyzické vyčerpání hasičů a pád do nižší výjezdové jednotky. Psychická a fyzická zátěž hasičů souvisí s komplexním nedostatkem hasičů v ČR. Hasiči jsou mnohdy přetěžováni a nemají dostatek času na odpočinek a regeneraci. Jako nejméně hodnocenou oblastí váhou 2 byla hodnocena práce v nebezpečném prostředí. Obecně je známo, že hasiči pracují v nebezpečném prostředí, které může poškodit zdraví a život, ale je to obecně přijímaný fakt.

Vyhodnocení jednotky sboru dobrovolných hasičů v Úpici pomocí SWOT analýzy

SWOT analýza nám podala obraz o efektivitě a aktuálním stavu jednotky SDH v Úpici. Pro lepší přehlednost jsem výsledky ze SWOT analýzy přenesl ještě do výsledného grafu. Výsledný graf je rozdělen na čtyři kvadranty, které vypovídají o připravenosti jednotky.

Výsledný graf zobrazuje následující výstupy:

- Interní hodnota = silné stránky + slabé stránky = $4,4 - 2,5 = 1,9$
- Externí hodnota = příležitosti + hrozby = $4,7 - 2,35 = 2,35$
- Výsledná hodnota = Interní hodnota + Externí hodnota = $1,9 + 2,35 = 4,25$

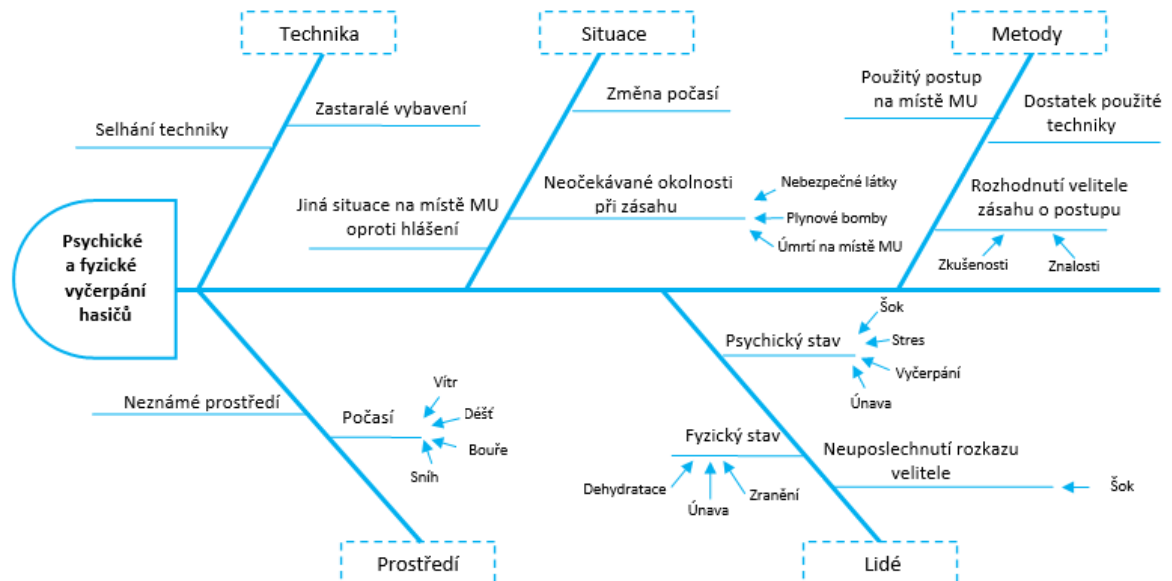

Graf 1 – Výsledný graf SWOT [zdroj: vlastní]

Výsledné shrnutí celé SWOT analýzy:

Výsledná hodnota udává míru úspěšnosti, efektivnosti a součinnosti jednotky SDH v Úpici. V mém případě vyšla výsledná hodnota (4,25) zobrazuje aktuální připravenost jednotky. Podle mého názoru výsledná hodnota (4,25) vypovídá o dobré kvalitě a profesionalitě jednotky. V tomto bodě musím opět připomenout, že se jedná pouze o orientační výsledek, který je založen na mém subjektivním názoru. Je pravděpodobné, že pokud by tuto samou analýzu zpracovával odborník v dané problematice, zajisté bychom se v určitých hodnotách a váhách jednotlivých faktorů lišili.

10 ISHIKAWA DIAGRAM

Obrázek 10 - Ishikawa diagram [Zdroj: Vlastní]

Mezi hrozby pro JSDH patří psychické a fyzické vyčerpání jejich členů. Psychické a fyzické vyčerpání bereme jako jeden ze stěžejních problémů, a proto v této části mé bakalářské práce budu hledat příčiny, které k tomu vedou. Příčiny jsem se rozhodl rozdělit do pěti kategorií.

- Technika – do této kategorie sem se rozhodl zařadit selhání techniky a zastaralé vybavení. K selhání techniky může dojít z mnoha různých důvodů, jako jsou např. špatná údržba, špatné zacházení, závada od výrobce nebo právě z již zmíněné stáří techniky, kdy může docházet k opotřebení a následnému selhání.
- Situace – ke změně situace může dojít několika způsoby:
 - Rychlá změna počasí může být pro jednotku velký problém, například náhlé mrazy, na které nebude jednotka připravena nebo změna směru a rychlosti větru, což může zapříčinit změnu rychlosti a směru požáru.
 - Mezi neočekávané okolnosti při zásahu můžeme zařadit přítomnost nebezpečných látek nebo plynových nádob na místě. Dále sem patří například úmrtí na místě zásahu, ať už z řad civilistů nebo hasičů.
 - Mohou nastat i případy, kdy jednotka je vyslána k MU a po příjezdu na místo zásahu jednotka zjistí, že se jedná o jiný typ události, než jim byl

předán KOPISem. Toto může být způsobeno špatným předáním informace nahlašujícím, ale i přímo samotným KOPISem.

- Metody – mezi metody ovlivňující vyčerpání hasičů může patřit:
 - Špatně zvolený postup na místě MU může zapříčinit přetěžování hasičů a jejich následné vyčerpání.
 - K vyčerpání hasičů může dojít i z důvodu nedostatečné techniky na místě zásahu, kdy práci například těžké techniky musí hasiči zastávat lidskou silou nebo může docházet k frustraci hasičů z důvodu neposkytnutí maximální pomoci obyvatelstvu.
 - Jako poslední metodu bych zmínil rozhodování velitele zásahu, což může být ovlivněné jeho zkušenostmi a znalostmi.
- Prostředí – do této kategorie bych zařadil neznámé prostředí, do kterých mohou být hasiči vysíláni, kde se hasiči mohou přetěžovat kvůli jejich neznalosti objektu nebo neznalosti objektu velitelem. Dále sem patří počasí, kdy například prudké deště, silný vítr, bouře nebo husté sněžení mohou mít velký podíl na psychickém i fyzickém vyčerpání hasičů.
- Lidé – mezi lidské faktory ovlivňující vyčerpání patří:
 - Psychický stav, který může být ovlivněn událostmi před zásahem (problémy doma nebo v práci, atd.) nebo událostmi, které nastaly během zásahu.
 - Další z faktorů je fyzický stav, který mohl být stejně jako psychický stav ovlivněn již před zásahem (staré zranění, kondice, atd.) nebo přímo na místě zásahu (dehydratace při požáru, únava, atd.)
 - Jako poslední jsem zařadil neuposlechnutí rozkazu velitele, které může být způsobeno například šokem.

Dílčí závěr kapitoly:

SWOT analýza nám ukázala míru úspěšnosti, efektivnosti a součinnosti jednotky SDH v Úpici. V daném případě výsledná hodnota 4,25 zobrazuje, že aktuální připravenost jednotky je v dobré kvalitě a profesionalitě jednotky. I přes to jsou vidět i možnosti rozvoje jako například zvýšení finančních zdrojů a s tím související možnost obnovy především

vozového parku (nová cisterna). Důležitým faktorem úspěšnosti práce hasičů je i psychická pohoda a předcházení psychického a fyzického vyčerpání. Zde je třeba klást důraz na kvalitní vybavení, školení, dobrou fyzickou přípravu zkušené vedení, znalost situace, dobrou komunikaci, disciplinovanost a schopnost předvídat, aby se eliminovali možné rizikové faktory, které ovlivňují psychický stav hasiče v krizové situaci. Zde opět připomínám, že u SWOT analýzy se jedná pouze o orientační výsledek, který je založen na subjektivním názoru. Je pravděpodobné, že pokud by tuto samou analýzu zpracovával odborník v dané problematice, jistě by se určité hodnoty a váhy jednotlivých faktorů SWOT analýzy lišili.

ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci, která nese název Historie a současnost jednotky sboru dobrovolných hasičů v obci Úpice, jsem se zabýval analyzováním této složky IZS, její činností, funkčností a efektivitou. Ze zjištěných údajů jsem vyhodnotil, zdali je akceschopnost a připravenost jednotky zasáhnout u mimořádných událostí odpovídající příslušným normám a předpisům.

Tato práce sledovala hned několik cílů, v první řadě se jednalo o analýzu úrovně materiálního a personálního zabezpečení, dalším cílem bylo klasifikovat akceschopnosti jednotky.

V první části mé práce jsem se zaměřil na vypracování literární rešerše s důrazem na monografie a aktuální studie na dané téma. Z této odborné literatury jsem čerpal v teoretické části mé bakalářské práce. Teoretická část se zabývala kapitolami s legislativní úpravou požární ochrany, charakteristikou systému IZS a jeho jednotlivých složek. Dále jsem se zaměřil na charakteristiku hasičského záchranného sboru a na jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany.

V praktické části jsem se věnoval jednotce SDH v Úpici, detailně jsem popsal historii jednotky a graficky znázornil nejdůležitější milníky sboru. Pomocí SWOT analýzy jsem analyzoval současný stav jednotky a její silné a slabé stránky, hrozby a příležitosti. Výsledky jsem zobrazil ve výsledném grafu pro lepší přehlednost dosažených výsledků. Poté jsem zpracoval Ishikawa diagram, který jsem zpracovával na z mého pohledu nejkritičtější hrozbu.

Závěrem bych shrnul jednotku SDH v Úpici jako velmi dobře připravenou na požární zásah a další MU. Jednotka SDH splňuje všechny potřebné normy a vyhlášky, aby mohla svoji činnost vykonávat na úrovni daného zařazení do kategorie. Ovšem je zde i velký potenciál pro zlepšení. Obzvláště v oblasti financování, od kterého se u obecních hasičských sborů odvíjí veškerá činnost. Navrhl bych větší zájem a zainteresovanost ze strany krajů, státu nebo Evropské unie. Pokud by tyto menší sbory byly lépe financovány, vznikl by zde prostor pro obnovu nejen techniky ale i pro výchovu mladší generace a zájem pro tuto dobrovolnou činnost. Jedná se o celostátní problém, kdy chybí vzdělávací a výchovná centra pro mladé a začínající hasiče. Tento problém je zapříčiněn nedostatečným ohodnocením za práci v tak náročném prostředí, kde je každý jedinec vystaven fyzické a psychické zátěži, která není morálně doceněna ani finančně dostatečně ohodnocena. Jedná

se o činnost, která je prováděna dobrovolně, ale musíme si uvědomit, že se jedná o činnost, která je zapotřebí i v nejmenší vesničce v nejdlejších místech. Proto bych se rád věnoval budoucímu rozvoji menších jednotek SDH s podporou krajů a státu pro komplexnější ochranu obyvatelstva nejen v Úpici ale i ostatních menších obcích.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] *Terminologický slovník pojmů z oblasti krizového řízení, ochrany obyvatelstva, environmentální bezpečnosti a plánování obrany státu* [online]. In: Ministerstvo vnitra české republiky, Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality. Praha, 2016, s. 129 [cit. 2020-05-25]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/terminologicky-slovník-mv-verze-ke-stazeni.aspx>
- [2] *Pojmy*. Ministerstvo vnitra České Republiky. [online]. © 2017 [cit. 2017-12-19]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/pojmy>
- [3] Zákon č. 239/2000 Sb.: Zákon občanský zákoník. Zákony pro lidi [online]. [cit. 2020-05-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>
- [4] Zákon č. 89/2012 Sb.: Zákon o sdružování občanů. Zákony pro lidi [online]. [cit. 2020-05-30]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-83>
- [5] HANUŠKA, Zdeněk, 2008. Organizace jednotek požární ochrany. 2., aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-035-7.
- [6] Vyhláška č. 246/2001 Sb.: Vyhláška Ministerstva vnitra o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci). Zákony pro lidi [online]. [cit. 2020-05-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-246>
- [7] HANUŠKA, Zdeněk, 2007-. Krizové zákony: krizový zákon, integrovaný záchranný systém, hospodářská opatření pro krizové stavy, obnova území ; Hasičský záchranný sbor ; Požární ochrana : zákony, nařízení vlády, vyhlášky : redakční uzávěrka .. 2., aktualiz. vyd. Ostrava: Sagit. ÚZ. ISBN 978-80-7488-135-0.
- [8] Preventivně výchovná činnost Hasičského záchranného sboru. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR [online]. [cit. 2020-07-17]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/podklady-k-vyuce-temat-ochrany-cloveka-za-beznych-rizik-a-mimoradnych-udalosti-v-zakladnich-skolach.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d%3E>
- [9] SKALSKÁ, Květoslava, Zdeněk HANUŠKA a Milan DUBSKÝ. Integrovaný záchranný systém a požární ochrana: modul I. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2010. ISBN 978-80-86640-59-4.

- [10] ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. Integrovaný záchranný systém. 2. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-007-4
- [11] Integrovaný záchranný systém. Hasičský záchranný sbor ČR [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009 [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranný-system.aspx>
- [12] Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a související předpisy. Pojmy. Ministerstvo vnitra České Republiky. [online]. © 2017 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/pojmy>
- [13] Zákon č. 374/2011 Sb., o Zdravotnické záchranné službě. Ministerstvo vnitra České Republiky. [online]. © 2017 [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/pojmy>
- [14] KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. Ochrana obyvatelstva. Praha: Armex, 2006. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 80-867-9533-0.
- [15] ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Michal. VANĚK. Bezpečnostní plánování. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006. ISBN 80-866-3452-4.
- [16] Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta, 2015. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86466-62-0.
- [17] Jednotky PO. Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje [online]. [cit. 2020-07-17]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/hzs-libereckeho-kraje-menu-jednotky-pozarni-ochrany-jednotky-po-jednotky-po.aspx>
- [18] Jednotky požární ochrany. Hasičský záchranný sbor ČR [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2017 [cit. 2020-13-01]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>
- [19] Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska [online]. 2005, 2005-07-03 [cit. 2020-02-08]. Dostupné z: http://www.shcms.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=312&Itemid=71

- [20] První hasiči v historii. Česká televize [online]. [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/11721706812-hasici/12074-hasici-v-historii/?fbclid=IwAR2GGTPCp-cZXVTXD2ligPOI5y4hh03lFo9mrELvGj4cu6VKDCzxLnb-EaA>
- [21] HISTORIE HASIČSKÝCH SBORŮ NA NAŠEM ÚZEMÍ. JSDH MČ Praha-Čakovice [online]. Praha, 2019 [cit. 2020-02-10]. Dostupné z: https://www.sdhprahamiskovice.cz/news/historie-hasicskych-sboru-na-nasem-uzemi/?fbclid=IwAR2Xyc634XFftlEP_DaAgNbtj7ZUntufycC-u9AzTnVkVWXXCISV4qHispU
- [22] ŠOUREK, Mojmír. Stručné úryvky z historie českého dobrovolného hasičstva nejen na Kutnohorsku [online]. 2008-07-16, 2010-04-30 [cit. 2020-02-10]. Sbor dobrovolných hasičů Nové Dvory. Dostupné z WWW: <http://www.sdhndvory.com/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=17>
- [23] Cvičební řád jednotek požární ochrany - pořadový výcvik: Pozdrav v tvaru, mimo tvar. In Cvičební řád jednotek požární ochrany: Pozdrav v tvaru, mimo tvar. Praha: MV ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky, 2004-03-04 [cit. 2020-02-15]. Dostupné z WWW: <http://www.mshpraha.cz/poradovka/08-PRV.pdf>
- [24] Historie. Ministerstvo vnitra - generální ředitelství HZS ČR [online]. Praha, 2019 [cit. 2020-02-15]. Dostupné z: https://www.hzscr.cz/clanek/uvod-hasicsky-zachranny-sbor-cr-historie.aspx?fbclid=IwAR1MiYRTHCfPiHr9x_UWmfJwJyNYwJIIdH78GncMHWiBQ1i_3myN-aLdX-Y
- [25] Jednotky sborů dobrovolných hasičů obcí (aktuální stav). Ministerstvo vnitra - generální ředitelství HZS ČR [online]. 2017 [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/clanek.asp?id=6743300&fbclid=IwAR1mCM8B1ZUp2WmjLhfLRC3cDxHuHsd9-SBo8ksSy0R8SbOSp2pK9jauDo4>
- [26] Statistické ročenky Hasičského záchranného sboru ČR. Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. [cit. 2020-07-17]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/statisticke-rocenky-hasicskeho-zachranneho-sboru-cr.aspx>

- [27] MIČKA, Jan. *Sbor dobrovolných hasičů Bílovice*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2015, 64 s. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/34464>. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta logistiky a krizového řízení, Ústav ochrany obyvatelstva. Vedoucí práce Lošek, Václav.
- [28] Metodika pro zřizování jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí [online]. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2014 [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/metodika-zrizovani-jsdho.aspx>
- [29] Statutární město Olomouc., odbor ochrany, 2018. Koncepce: zabezpečení činnosti jednotek sborů dobrovolných hasičů statutárního města Olomouce pro období let 2019 - 2022. , p.45.
- [30] CIMBÁLNÍKOVÁ, Lenka, Jana BILÍKOVÁ a Pavel TARABA, 2013. Databáze manažerských metod a technik: principy, postupy, metody. Ostrava: Pro Fakultu logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně vydal Repronis. ISBN 978-80-7329-380-2.
- [31] SWOT analýza: jak a hlavně proč ji sestavit. Magdalena Čevelová [online]. [cit. 2020-07-17]. Dostupné z: <https://www.cevelova.cz/proc-swot-analyza/>
- [32] SWOT analýza v excelu. In: Excel návody [online]. Fotis Fotopulos, 2011 [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <http://excel-navod.fotopulos.net/swot-analyza.html>
- [33] NENADÁL, Jaroslav, 2008. Moderní management jakosti: principy, postupy, metody. Praha: Management Press. ISBN 978-80-7261-186-7.
- [34] FIALA, Petr, 2004. Projektové řízení: modely, metody, analýzy. Praha: Professional Publishing. ISBN 80-864-1924-X.
- [35] Znak města Úpice. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2020-07-20]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/%C3%9A%C5%9A%C5%9A#/media/Soubor:Upice_CoA_CZ.svg
- [36] VOLESKÁ, Monika a Antonín KUBÍČEK. *Osudy města Úpice*. V Úpici: Historie a současnost města Úpice, 2014. ISBN 978-80-260-7333-8.
- [37] Vyhláška č. 247/2001 Sb.: Vyhláška Ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. *Zákony pro lidi* [online]. [cit. 2020-05-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2001-247>
- [38] Interní zdroj jednotky SDH v Úpici.

[39] Historické kroniky ve vlastnictví jednotky SDH v Úpici.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CAS	Cisternová automobilová stříkačka
ČSR	Česko-Slovenská republika
GDPR	Obecné nařízení o ochraně osobních údajů
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
JSDH	Jednotka sboru dobrovolných hasičů
JSDHO	Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce
KOPIS	Krajské operační a informační středisko
KS	Krizová situace
MNV	Místní národní výbor
MU	Mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra
PČR	Policie České republiky
PO	Požární ochrana
SHD	Sbor dobrovolných hasičů
ZZS	Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – grafické schéma rozmístění krajských stanic HZS [zdroj: vlastní].....	22
Obrázek 2 - Úkoly jednotek sborů dobrovolných hasičů [Zpracování vlastní dle 29]	34
Obrázek 3 – SWOT analýza [Zpracování vlastní dle 32]	37
Obrázek 4 - Znak města Úpice [35]	40
Obrázek 5 - Historické milníky JSDH Úpice [zdroj: vlastní].....	46
Obrázek 6 - CAS 24 - T 815 4x4.2 [zdroj: vlastní]	53
Obrázek 7 - AVIA 31 [zdroj: vlastní]	54
Obrázek 8 - TA-L2 VW Transporter [zdroj: vlastní]	55
Obrázek 9 - VEA - L2Z VW Transporter [zdroj: vlastní]	56
Obrázek 10 - Ishikawa diagram [Zdroj: Vlastní].....	66

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Základní údaje o městě Úpice [Zdroj: zpracování vlastní dle 36].....	41
Tabulka 2 – Seznam velitelů jednotky [Zdroj: zpracování vlastní dle 38].....	43
Tabulka 3 – Posledních deset výjezdů k požáru jednotky SDH v Úpici [zdroj: vlastní]	49
Tabulka 4 – minimální počet členů jednotky SDH připravených k výjezdu [zdroj: zpracování vlastní dle 37].....	56
Tabulka 5 – Rozdělení jednotlivých směn [38]	57
Tabulka 6 – školení členů jednotky [zpracování vlastní dle 38]	57
Tabulka 7 – SWOT analýza jednotky sboru dobrovolných hasičů v Úpici [zdroj vlastní] .	59
Tabulka 8 – Silné stránky [zdroj: vlastní].....	62
Tabulka 9 – Slabé stránky [zdroj: vlastní]	62
Tabulka 10 – Příležitosti [zdroj: vlastní]	63
Tabulka 11 – Hrozby [zdroj: vlastní].....	64

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Výsledný graf SWOT [zdroj: vlastní]	65
--	----

